

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	<u>Inhoud</u>	<u>Bladzijde</u>
	I <i>Mededelingen</i>	
	.....	
	II <i>Voorbereidende besluiten</i>	
	Economisch en Sociaal Comité	
85/C 303/01	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1787/84 inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling.	1
85/C 303/02	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het: — voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de normalisatie op het gebied van de informatietechnologieën en de telecommunicatie — voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de eerste fase van de tenuitvoerlegging van de wederzijdse erkenning van de goedkeuringen van eindapparatuur voor telecommunicatie	2
85/C 303/03	Advies van het Economisch en Sociaal Comité met betrekking tot het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 78/1035/EEG inzake de belastingvrijstellingen die van toepassing zijn bij invoer van uit derde landen afkomstige kleine zendingen goederen zonder commercieel karakter	5
85/C 303/04	Advies van het Economisch en Sociaal Comité betreffende de beleidslijnen op middellange termijn inzake vervoersinfrastructuur (Mededeling van de Commissie aan de Raad)	6
85/C 303/05	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake de Mededeling van de Commissie aan de Raad met betrekking tot de herziening van het stelsel van algemene preferenties van de Europese Gemeenschap	10
85/C 303/06	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij de Commissie de bevoegdheid wordt verleend leningen aan te gaan op grond van het Nieuw Communautair Instrument ter bevordering van de investeringen in de Gemeenschap (NCI IV)	12
85/C 303/07	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het Groenboek over het instellen van de gemeenschappelijke markt voor de omroep, met name via satelliet en kabel	13

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
85/C 303/08	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende een communautaire steunregeling voor andere dan documentaire film- en televisiecoproducties	19
85/C 303/09	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake melkvoeding voor zuigelingen en opvolgmelkvoeding	22
85/C 303/10	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 73/404/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der Lid-Staten inzake detergentia.	26
85/C 303/11	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een tiende richtlijn van de Raad op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende de grensoverschrijdende fusie van naamloze vennootschappen.	27
85/C 303/12	Vervolgadvies van het Economisch en Sociaal Comité: . . . . . — inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer en Verordening (EEG) nr. 1463/70 betreffende de invoering van een controleapparaat bij het wegvervoer — de ontwerp-aanbeveling van de Raad ter verbetering van de toepassing van de sociale verordeningen op het stuk van het wegvervoer	29
85/C 303/13	Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het onderwerp „Burgerluchtvaart — Memorandum nr. 2 — op weg naar een gemeenschappelijk beleid inzake luchtvervoer”	31
85/C 303/14	Advies van het Economisch en Sociaal Comité: — voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 2617/80 tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de uitschakeling van de hinderpalen voor de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in sommige door de herstructurering van de scheepsbouw getroffen zones — voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 219/84 tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de uitschakeling van de hinderpalen voor de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in sommige door de herstructurering van de textiel- en kledingindustrie getroffen zones — voorstel voor een verordening van de Raad tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in sommige door de tenuitvoerlegging van het communautaire visserijbeleid getroffen zones — voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 2619/80 tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de verbetering van de economische en sociale toestand in grenszones van Noord-Ierland — voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de instelling in 1985 van specifieke communautaire acties voor regionale ontwikkeling en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1787/84	37

II

(Vorbereidende besluiten)

ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1787/84 inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

(85/C 303/01)

Op 24 juli 1985 heeft de Raad besloten, overeenkomstig het bepaalde in artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor regionale ontwikkeling, die met de voorbereiding van de werkzaamheden ter zake belast was, heeft haar advies op 13 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Della Croce.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. De in 1975 in het leven geroepen EFRO-verordening is in 1984 qua inhoud gewijzigd, maar moet, afgezien van de wenselijk geachte inhoudelijke veranderingen, ook iedere keer worden aangepast wanneer de Europese Gemeenschap opnieuw wordt uitgebreid. Dit was het geval in 1980, toen Griekenland bij de Gemeenschap kwam, en ook nu, met de toetreding van Spanje en Portugal voor de deur, staat dit weer te gebeuren.

1.2. In het kader van de nieuwe EFRO-verordening werd van het quotastelsel overgestapt op voor elk van de Lid-Staten geldende indicatieve marges met een boven- en benedengrens. En met de toetreding van twee nieuwe leden in het verschiet zullen alle nationale marges uiteraard moeten worden aangepast.

Het Economisch en Sociaal Comité stemt in met het onderhavige voorstel voor een verordening, maar verwijst wel naar onderstaande algemene en bijzondere opmerkingen.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Wat de wijzigingen betreft die in de marges van de overige Lid-Staten blijken te moeten worden aangebracht, neemt het Comité nota van het feit dat de tussen de marges bestaande verhoudingen ongewijzigd blijven en vooral ook van het feit dat de toevoeging van twee nieuwe marges voor de nieuwe Lid-Staten, absoluut gezien, geen vermindering van de in 1985 aan de Lid-Staten verleende steunbedragen

zal inhouden, aangezien de Commissie tegelijkertijd voorstelt de EFRO-toewijzing voor 1986 in reële termen met 45 % te verhogen.

2.2. Het Comité wijst erop hoe uiterst belangrijk deze correlatieve verhoging van de EFRO-toewijzingen is en hoopt dat de Raad zonder aarzelen de vereiste maatregelen zal nemen. De uitbreiding van de communautaire begroting voor regionale ontwikkeling, waarop het Comité en het Parlement in al hun adviezen steeds weer hebben aangedrongen nog voordat er van een toetreding van Spanje en Portugal sprake was, krijgt vandaag de dag een wel zeer bijzondere betekenis en zal er het bewijs voor zijn dat de Gemeenschap van de Twaalf er bewust naar streeft zich, in overeenstemming met het Verdrag, tot een coherent economisch blok te ontwikkelen.

2.3. Voorts zou de uitbreiding van de eigen middelen voldoende moeten zijn om tot na 1986 voor dit streven genoeg geld op de achtereenvolgende begrotingen te reserveren. Doel is, de communautaire uitgaven op de verschillende terreinen meer met elkaar in evenwicht te brengen, waarbij structurele instrumenten als het EFRO steeds beter moeten worden bedacht.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Het Comité meent dat punt 8 van de toelichting, dat, wat Portugal betreft, in de mogelijkheid voorziet om het percentage van de EFRO-bijstand over een periode van vijf jaar met 20 punten te verhogen, een goede compensatie vormt en van de solidariteit van de Europese partners getuigt.

3.2. Zo stemt het ook in met de toegestane afwijking van artikel 4 van de EFRO-verordening, op grond waarvan de geldigheidsduur van de voor Spanje en Portugal aangegeven beneden- en bovengrenzen tot twee jaar wordt teruggebracht en waardoor de aan alle Lid-Staten verleende

steunbedragen gelijktijdig opnieuw aan een onderzoek kunnen worden onderworpen. Het Comité zou gaarne zien dat er bij deze gelegenheid bepaalde op het begrip „communautair gemiddelde” gebaseerde criteria kunnen worden ingevoerd.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het

- voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de normalisatie op het gebied van de informatietechnologieën en de telecommunicatie ⁽¹⁾
- voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de eerste fase van de tenuitvoerlegging van de wederzijdse erkenning van de goedkeuringen van eindapparatuur voor telecommunicatie ⁽²⁾

(85/C 303/02)

De Raad heeft op 12 juni 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake bovengenoemde onderwerpen.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 4 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Nierhaus.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. Deze twee richtlijnvoorstellen zijn onderdeel van een veelomvattend beleid van de Gemeenschap dat erop gericht is, geleidelijk een geharmoniseerde binnenmarkt voor apparatuur op het gebied van de informatietechnologie tot stand te brengen en de telecommunicatienetten in de Lid-Staten tot één net samen te smelten. Het richtlijnvoorstel „normalisatie op het gebied van de informatietechnologieën en de telecommunicatie” kan al dan niet in combinatie met openbare telecommunicatienetten een zeer groot aantal uiteenlopende activiteiten bestrijken. In het eerste geval zal de koper dank zij deze richtlijn zelf optimale systemen kunnen samenstellen (waarbij apparatuur van verschillende fabrikanten met elkaar kan worden gecombineerd) b.v. bij de aanleg van grootschalige netten van kantoorautomatiseringssystemen en bij de automatisering van de produktie. In het tweede geval — wanneer dus openbare netten aan elkaar gekoppeld zijn dan wel de normen voor een dergelijke koppeling in acht worden genomen — worden met deze tweede richtlijn de bestaande informatienetten op grote schaal uitgebreid. Daarom

kunnen volgens het Comité deze twee richtlijnvoorstellen niet los van elkaar worden gezien bij het evalueren van de betekenis en de effecten ervan. Deze voorstellen vormen, zoals de Commissie stelt, niet alleen één geheel, maar zijn ook nog onderdeel van een zeer uitgebreid EG-programma; daarom kunnen de met deze voorstellen beoogde doelstellingen alleen maar worden bereikt indien de Lid-Staten werkelijk op zo kort mogelijke termijn pragmatische oplossingen willen uitwerken.

1.2. Het Comité ziet de richtlijnvoorstellen vooral tegen de achtergrond van de Mededeling van de Commissie inzake telecommunicatie, waarin de Commissie verslag uitbrengt van de stand van het overleg en de werkzaamheden op dit gebied en een eerste reeks voorstellen voor een actieprogramma naar voren brengt. Het beschouwt de richtlijnvoorstellen dan ook als een poging om de in het actieprogramma opgenomen doelstellingen en strategieën in concrete beleidsmaatregelen om te zetten.

1.3. Het actieprogramma moet aan drie doelstellingen beantwoorden:

- a) Uitrusting en diensten dienen de gebruiker van telecommunicatienetwerken onder qua kosten en termijnen zo gunstig mogelijke omstandigheden ter beschikking te worden gesteld;

⁽¹⁾ PB nr. C 232 van 19. 9. 1985, blz. 3.

⁽²⁾ PB nr. C 232 van 19. 9. 1985, blz. 9.

- b) de Europese productie van telecommunicatie-uitrusting en -diensten dient te worden gestimuleerd;
- c) de exploitanten moeten onder zo gunstig mogelijke voorwaarden en bij een zo gering mogelijk risico hun netwerken kunnen uitbreiden.

Om deze doelstellingen te bereiken, dient

- de geringe omvang van de nationale markten te worden vergroot;
- de onzekerheid van de exploitanten en de industrie over de ontwikkelingsstrategie in de Gemeenschap te worden weggenomen;
- de basistechnologie verder te worden ontwikkeld;
- steun te worden verleend aan de minst begunstigde gebieden.

1.4. Het Comité spreekt zich nadrukkelijk uit voor het voorgestelde programma van de Gemeenschap en voor de in dit kader te nemen maatregelen. Met name op het gebied van de telecommunicatie is een gemeenschappelijke aanpak van de Lid-Staten noodzakelijk, ten einde de genoemde doelstellingen te kunnen verwezenlijken en zodoende een nog betere Europese binnenmarkt tot stand te brengen alsmede de positie van de Gemeenschap op de wereldmarkt te handhaven of zelfs te verbeteren.

1.5. Het Comité juicht de voorgestelde maatregelen voor het creëren van een werkelijk gemeenschappelijke markt toe en acht deze maatregelen dringend noodzakelijk, maar nog niet voldoende om voorgoed een einde te maken aan de versnippering van de Europese markt in kleine nationale markten. Zeer belangrijk is dat de nationale telecommunicatiediensten hun aanbestedingen voor de nodige terminals en componenten voor de netwerken voor bedrijven uit alle Lid-Staten openstellen en de order gunnen aan de inschrijver die qua prijs, leveringstermijn en kwaliteit het beste is. Het ogenblikkelijk openstellen van inschrijvingen tot 10 % van de waarde van de aan te schaffen apparatuur is weliswaar al een stap in de goede richting, doch kan slechts als een eerste, zij het ontoereikende aanzet worden beschouwd.

1.6. Het telecommunicatiebeleid van de Gemeenschap en van de Lid-Staten, de plannen van de Commissie op dit terrein en de onderhavige richtlijnvoorstellen zijn volgens het Comité nauw met elkaar verweven: het normalisatiebeleid van de Gemeenschap op het gebied van de telecommunicatie, zoals dit in de desbetreffende ontwerp-richtlijn concreet tot uitdrukking komt, zou een slag in de lucht zijn indien de Lid-Staten niet consequent meewerken aan de totstandbrenging van een systeem van uniforme technische normen. Anderzijds kan dit proces door een uniforme normalisatiepolitiek zoal niet voltooid, dan toch vergemakkelijkt worden. Wederzijdse erkenning van de goedkeuringen van eindapparatuur voor telecommunicatie en bijgevolg het gebruik ervan overal in de Gemeenschap zijn echter zonder harmonisatie van de apparatuur van de nationale netwerken en zonder uniforme normen niet haalbaar.

1.7. Voorts beseft het Comité hoe belangrijk systemen zijn die zo zijn samengesteld dat zij optimaal op de behoeften van de gebruikers zijn afgestemd. Het in de eerste

ontwerp-richtlijn aangegeven normalisatieconcept biedt namelijk het voordeel dat de gebruiker bij de uitbouw van zijn systeem niet meer op de apparatuur van één enkele fabrikant aangewezen is. Dit kan tot meer concurrentie leiden, de kwaliteit van de systemen aanzienlijk verbeteren en de verkoop van apparatuur stimuleren doordat de eerste aankoop niet meer zulke grote risico's inhoudt.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité juicht de onderhavige richtlijnvoorstellen ten zeerste toe, daar de voorgestelde maatregelen deel uitmaken van een als noodzakelijk beschouwd communautair beleid. Het is zich er echter van bewust dat de nagestreefde technische en economische doelstellingen pas volledig verwezenlijkt zullen kunnen worden wanneer alle Lid-Staten vastbesloten zijn, zo spoedig mogelijk een doeltreffend communautair normalisatiebeleid en een Europees telecommunicatienet tot stand te brengen, en hun beleid (onder meer inzake aankoop van apparatuur) op de doelstellingen van onderhavige richtlijnen afstemmen.

2.2. Het Comité dringt er bij de Lid-Staten op aan dat zij, gelet op de hevige internationale concurrentie op het gebied van de informatietechnologieën, alles doen wat in hun vermogen ligt om via technologische samenwerking in communautair verband een uitgebreide markt tot stand te brengen, waardoor de Europese industrie op de wereldmarkt kan blijven concurreren.

Communautaire richtlijnen zoals die welke de Commissie thans heeft uitgewerkt, zijn niet voldoende om dit doel te kunnen verwezenlijken, maar kunnen wel een doeltreffende bijdrage daartoe leveren.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Het vaststellen van uniforme normen is een fundamentele voorwaarde voor het tegengaan van de technologische versplintering en draagt op deze wijze bij tot het creëren van een uniforme markt. Het Comité schaart zich in het bijzonder achter de opmerking van de Commissie dat deze normen op internationaal niveau moeten worden vastgelegd en zo mogelijk op wereldniveau dienen te worden erkend, ten einde te voorkomen dat de Gemeenschap zich ten opzichte van de wereldmarkt afschermt. In dit verband pleit het Comité heel in het bijzonder voor een uniform normalisatiesysteem waarbij naast de Gemeenschap ook andere Europese landen, met name de lid-staten van de EVA, zijn aangesloten.

3.2. Het Comité is het er met de Commissie over eens dat de instellingen die zich bezighouden met de normalisatie op het vlak van de informatietechnologieën en de telecommunicatie, sneller en anders moeten gaan werken dan vroeger het geval was. Het Comité vindt het positief dat het uitwerken van dergelijke normen niet meer neerkomt op het codificeren van technische specificaties die na een vrij lange periode tot stand zijn gekomen, maar dat

men vandaag de dag zoveel mogelijk op de nieuwe technologische ontwikkelingen vooruit dient te lopen en de normen moet vaststellen voordat het produkt in kwestie op de markt wordt gebracht. Dit vereist een nauwe samenwerking met de nationale instanties en het bedrijfsleven en een ernstige inspanning om de nodige informatie bijeen te brengen over de te verwachten technologische ontwikkelingen en de toepassingsmogelijkheden hiervan op korte termijn. Met name dienen de normalisatie-instellingen steeds intensiever door het bedrijfsleven te worden gesteund; bovendien moet het personeel van dergelijke instellingen interessante carrièremogelijkheden worden geboden.

3.3. Het Comité stelt met voldoening vast dat de normen in kwestie (in hoofdzaak) verband houden met de onderlinge koppeling van de systemen en de aansluiting hiervan op openbare netten. Ook al is het niet te vermijden dat bepaalde fysische parameters van de normen een weerspiegeling vormen van de te verwachten technologische ontwikkeling, toch mogen deze normen als zodanig volgens het Comité geen belemmering vormen voor innovatie en vernieuwing (en dus voor het concurrentievermogen) bij de vervaardiging van produkten waarop zij betrekking hebben.

3.4. Positief vindt het Comité ook dat beide richtlijnvoorstellen de ondernemingen er misschien van zullen weerhouden de-facto-normen te creëren, in de hoop op die manier op korte termijn hun marktaandeel te kunnen vergroten. Het Comité kan een dergelijk effect van deze richtlijnen alleen maar toejuichen.

3.5. Naar het oordeel van het Comité vormen het scheppen van meer duidelijkheid en het bereiken van overeenstemming over de strategische beslissingen op het gebied van telecommunicatie in de Gemeenschap het eigenlijke kernprobleem. Is dit probleem eenmaal opgelost,

dan kunnen alle verdere ontwikkelingen en acties worden bepaald. Exploitanten, industrie en gebruikers van netwerken hebben voor hun planning en beslissingen dringend behoefte aan duidelijkheid omtrent de doelstellingen en de in dit verband af te leggen etappes alsmede over de vermoedelijke termijnen voor het realiseren hiervan.

Het Comité wijst op het belang van een tijdige en volledige voorlichting van alle betrokkenen. Alleen indien de betrokken instanties en instellingen (bevoegde communautaire en nationale organen en instanties, maatschappelijke organisaties, technisch-wetenschappelijke instellingen, gebruikers en consument) permanent en volledig over de plannen en uitkomsten geïnformeerd worden, kunnen dure omwegen op researchgebied en ongewenste ontwikkelingen worden voorkomen.

3.6. De voorgestelde richtlijn „tenuitvoerlegging van de wederzijdse erkenning van de goedkeuringen van eindapparatuur voor telecommunicatie” kan alleen dan effect sorteren indien men erin slaagt snel een aantal noodzakelijke gemeenschappelijke regels voor het uitvoeren van conformiteitstests uit te werken. Het Comité zou dan ook graag zien dat alle bevoegde nationale instanties de werkzaamheden van de CEPT c.q. de CEN-Cenelec blijvend steunen, want op internationaal vlak wordt op het gebied van de informatietechnologie zo snel vooruitgang geboekt dat geen tijd meer mag worden verloren. Daarom dient men nu al de strategische beslissingen over een verdere ontwikkeling in de richting van breedbandige ISDN-systemen op basis van glasvezel voor te bereiden, zodat er op zo kort mogelijke termijn een coördinatie tussen de Lid-Staten kan plaatsvinden. Tegelijkertijd dient een consequent beleid te worden gevoerd met als doel een homogeen communautair telecommunicatienetwerk op te zetten.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité met betrekking tot het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 78/1035/EEG inzake de belastingvrijstellingen die van toepassing zijn bij invoer van uit derde landen afkomstige kleine zendingen goederen zonder commercieel karakter ⁽¹⁾

(85/C 303/03)

De Raad heeft op 2 juli 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 4 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Kirschen.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Het Comité stemt in met het onderhavige richtlijnvoorstel, dat past in het kader van de periodieke aanpassingen van de belastingvrijstellingen. Hierbij tekent het echter wel het volgende aan.

2. Het herinnert eraan dat onlangs in hetzelfde verband een voorstel tot verhoging van de douanefreemstellingen is ingediend (doc. COM (84) 626 def.), waarmee het zich in een advies van december 1984 ⁽²⁾ eenstemmig akkoord heeft verklaard.

3. Het Comité betreurt het dat met de aanpassing van het vrijstellingsbedrag de ontwikkeling van de consumptieprijzen sedert 1978 slechts zeer gedeeltelijk wordt gecompenseerd.

⁽¹⁾ PB nr. C 167 van 6. 7. 1985, blz. 3.

⁽²⁾ PB nr. C 44 van 15. 2. 1985, blz. 13.

3.1. Het dringt er dan ook op aan dat in het voorstel voor een nieuwe verhoging (van 35 tot 45 Ecu) ten volle met de reële ontwikkeling van de prijzen rekening wordt gehouden.

3.2. Het verzoekt de Commissie in dit verband een halfautomatische procedure toe te passen, analoog aan het systeem dat geldt voor de vrijstelling van omzetbelastingen en accijnzen in het reizigersverkeer (voorstel voor een zesde richtlijn ⁽³⁾), ten einde te voorkomen dat de methode voor de aanpassing van de in de richtlijnen vastgelegde vrijstellingsbedragen aan de inflatie een daling van die vrijstellingen in reële waarde met zich brengt.

⁽³⁾ PB nr. C 114 van 28. 4. 1983, blz. 4.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité betreffende de beleidslijnen op middellange termijn inzake vervoersinfrastructuur (Mededeling van de Commissie aan de Raad)

(85/C 303/04)

De Commissie heeft op 20 februari 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198, eerste alinea, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen betreffende de beleidslijnen op middellange termijn inzake vervoersinfrastructuur (Mededeling van de Commissie aan de Raad).

De Afdeling voor vervoer- en communicatiewezens, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies tijdens haar 164e vergadering op 11 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Plank, die mondeling verslag heeft uitgebracht.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. Het Economisch en Sociaal Comité legt er opnieuw de nadruk op, zoals het de laatste maal in zijn advies van 28 september 1983 heeft gedaan ⁽¹⁾, dat allang een begin had moeten worden gemaakt met het voeren van een EG- vervoersinfrastructuurbeleid. Daarom steunt het Comité elk initiatief waardoor wordt bijgedragen tot verwezenlijking van een dergelijk beleid en verwijst het in dit verband ook naar het hoofdstuk „Infrastructuurproblemen” in zijn advies betreffende het „Gemeenschappelijk vervoerbeleid van de jaren '80” van 28 oktober 1982 ⁽²⁾.

1.2. Daarom spreekt het Comité er ook zijn voldoening over uit dat de Commissie haar Mededeling „Beleidslijnen op middellange termijn inzake vervoersinfrastructuur” heeft ingediend, waarmee beoogd wordt over te schakelen van per jaar uit te trekken geringe bedragen naar een investerings- en een financieringsprogramma op middellange termijn. Een dergelijk standpunt heeft het Comité ook reeds in voorgaande adviezen ingenomen, namelijk in het advies betreffende de infrastructuurproblemen en de laatste keer in zijn advies over de economische situatie in de Gemeenschap. Het Comité stelt echter met klem dat behalve het vaststellen van beleidslijnen ook

- de duidelijke politieke wil om een dergelijk programma te verwezenlijken aanwezig moet zijn en
- de Raad en de Lid-Statens bereid moeten zijn om daadwerkelijk mee te werken aan dit programma.

1.3. Het Comité gaat in het onderstaande in op de doelstellingen en conclusies en op een aantal bijzondere punten en financiële aspecten in de mededeling van de Commissie. Ten aanzien van de bijlagen neemt het Comité slechts een globaal standpunt in, zonder in te gaan op details, met name op de voorstellen betreffende de hoofdverkeersnetten.

2. Doelstellingen van een uitbreiding en/of verbetering van de verkeersinfrastructuur in de Europese Gemeenschap

2.1. Met deze uitbreiding en/of verbetering van de verkeersinfrastructuur van de verschillende takken van

vervoer in de Gemeenschap wordt de verwezenlijking van de onderstaande, primaire doelstellingen beoogd:

- vermindering van de kosten van het vervoer van personen en goederen voor economie, samenleving en milieu en daardoor ook verbetering van de produktiviteit van de vervoerondernemingen;
- behoud en verbetering van het concurrentievermogen van de bedrijven uit de Lid-Statens op de wereldmarkt, vooral ook gezien het steeds grotere percentage research- en ontwikkelingsintensieve produkten, aangezien bij de vervaardiging van deze produkten de factor „aansluiting op een internationaal hoge-snelheids- en communicatienet” steeds meer van eminent belang wordt;
- verbetering van de levensomstandigheden in de minder ontwikkelde regio's van de Gemeenschap tot het niveau van de ver ontwikkelde regio's, vooral qua bereikbaarheid van centrale, verscheidene plaatsen bestrijkende voorzieningen.

2.2. De door de Commissie aangegeven doelstellingen van een EG-verkeersinfrastructuurbeleid dienen te worden beschouwd als subdoelstellingen (instrumenten ter verwezenlijking) van de in het voorgaande genoemde doelstellingen. Het Economisch en Sociaal Comité onderschrijft bijgevolg het standpunt van de Commissie dat deze doelstellingen duidelijk moeten worden omschreven.

2.3. Hieruit vloeit een aantal — door de Commissie getrokken conclusies — voort die door het Economisch en Sociaal Comité nadrukkelijk worden onderstreept.

3. Positief te noemen conclusies

3.1. De Commissie constateert dat „de doelstellingen van de infrastructuuractie moeten passen in het kader van de doelstellingen van het gemeenschappelijk vervoerbeleid en aansluiten op de algemene doelstellingen waarop het gehele beleid van de Gemeenschap is gericht”. Dit houdt echter in dat de maatregelen die de Commissie voorstelt, moeten kunnen worden getoetst aan deze algemene doelstellingen.

3.2. Voorts constateert de Commissie dat het service-niveau op sommige onderdelen van het verkeersnet met communautair belang ten opzichte van het gemiddelde serviceniveau duidelijk onvoldoende is. De Commissie doelt hierbij op

⁽¹⁾ PB nr. C 341 van 19. 12. 1983, blz. 3.

⁽²⁾ PB nr. C 326 van 13. 12. 1982, blz. 13.

- de via het grondgebied van een doorvoerland verloopende zeer drukke verkeersverbindingen waarover grote intracommunautaire handelsstromen worden afgewikkeld;
- land/zeeverbindingen;
- railverbindingen met een hoog serviceniveau tussen grote stedelijke centra en
- verbetering van de aansluiting van niet centraal gelegen regio's.

3.3. Aangezien het aantal mogelijkheden om bij te dragen in de financiering van verkeersinfrastructuurprojecten noodzakelijkerwijs beperkt is, is de Commissie tot besluit van oordeel dat

- geen gelden mogen worden versnipperd door deze te besteden aan een groot aantal kleine, op korte termijn te verwezenlijken projecten, maar men zich in plaats daarvan dient te concentreren op een beperkt aantal projecten in het primaire communautaire net;
- ervoor moet worden gezorgd dat permanent financieringsmiddelen ter beschikking worden gesteld en
- bijgevolg extra financieringsbronnen moeten worden aangeboord.

3.4. Daarom sluit het Economisch en Sociaal Comité zich volledig aan bij deze standpunten die ook in overeenstemming zijn met zijn voorgaande adviezen⁽¹⁾. Volgens het Comité is het vooral zaak, dat nog meer financieringsbronnen worden aangeboord om een belangrijke bijdrage te kunnen leveren tot de verwezenlijking op zo kort mogelijke termijn van de EG-doelstellingen op het gebied van het infrastructuurbeleid.

4. In de beleidslijnen niet of onvoldoende in aanmerking genomen aspecten

4.1. Het Comité betreurt bijgevolg dat de Commissie wegens de beperkte financiële middelen in haar uiteenzetting betreffende de concrete invulling van het infrastructuurbeleid aan een aantal van deze doelstellingen niet de hoogste prioriteit heeft gehecht. Dit geldt in het bijzonder voor de volgende punten:

4.2. De Commissie stelt drie verkeersnetten van communautair belang voor (bijlagen 1 tot en met 4), namelijk voor het railvervoer, wegvervoer en het vervoer over de binnenwateren. Aangezien parallel verloopende trajecten in een dergelijk net en tussen de afzonderlijke netten elkaar beïnvloeden, dienen de getraceerde verbindingen als brede corridors te worden opgevat, doch niet als concrete tracés.

4.3. In het net voor het wegverkeer zijn „in beginsel alleen rechtstreekse verbindingen tussen hoofdsteden en steden met meer dan 500 000 inwoners” opgenomen

(1) PB nr. C 138 van 9.6.1981, blz. 61: De rol van de Gemeenschap bij de ontwikkeling van de vervoersinfrastructuur (Memorandum van de Commissie) (knel-puntenverslag). PB nr. C 341 van 19.12.1983, blz. 3: Experimenteel programma betreffende de vervoersinfrastructuur (Mededeling van de Commissie aan de Raad). PB nr. C 358 van 31.12.1983, blz. 7: Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende het verlenen van financiële bijstand in het kader van een meerjarenprogramma voor de vervoersinfrastructuur.

(bijlage 1). Hierdoor wordt de beoogde betere aansluiting van niet centraal gelegen regio's niet verwezenlijkt. Het Economisch en Sociaal Comité heeft in zijn van 28 september 1983⁽²⁾ daterende advies inzake een „Experimenteel programma betreffende de vervoersinfrastructuur” (Mededeling van de Commissie aan de Raad) het standpunt ingenomen dat het van eminent belang is dat dit programma ook maatregelen omvat ter verbetering van de regionale ontwikkeling van regio's met een ontwikkelingsachterstand uit het oogpunt van structuur en niveau, aangezien dit soort verkeersinfrastructuurprojecten „de structurele ontwikkeling van deze regio's aanzienlijk kunnen bevorderen en zodoende tevens kunnen leiden tot decongestie van het verkeer in concentratiegebieden”. Daarom doet het Comité een dringend beroep op de Commissie om deze categorie verkeersverbindingen in aanmerking te nemen bij de herziening van het ontwerp van verkeersnetten van communautair belang en bijgevolg in deze gevallen de beperking „verbindingen tussen steden met meer dan 500 000 inwoners” te laten vervallen.

4.4. Het Economisch en Sociaal Comité wijst er in dit verband op dat opnemings van een verkeersverbinding in het hoofdwegennet niet inhoudt dat al deze verbindingen investeringsmaatregelen van de Gemeenschap vergen. Uitbreiding van het hoofdnet betekent dus niet dat dit gepaard gaat met een versnippering van de te investeren bedragen. Mocht overigens de EG-bijdrage in de financiering van trajecten om de aansluiting van regio's met een ontwikkelingsachterstand tot stand te brengen, uit gelden van het Regionaal Fonds en van de geïntegreerde mediterrane programma's (GMP) afkomstig zijn, dan zouden volgens het Economisch en Sociaal Comité hiervoor dezelfde richtsnoeren en evaluatieprocedures moeten worden gehanteerd als die, welke voor de medefinanciering krachtens de onderhavige beleidslijnen dienen te gelden.

4.5. Volgens het Comité zal het werkelijke effect van de voorstellen van de Commissie hoofdzakelijk afhangen van de wijze waarop het uit te voeren programma voor de drie takken van binnenlandsvervoer wordt gecoördineerd en geharmoniseerd. Dit is absoluut noodzakelijk, wanneer men de ontwikkeling van de Europese economie wil bevorderen en in de behoeften van de gehele Gemeenschap wil voorzien. Tevens is het Comité van oordeel dat dit programma niet mag leiden tot een nog grotere overcapaciteit op verkeersgebied, doordat nieuwe infrastructuurvoorzieningen tot stand worden gebracht die parallel lopen met bestaande netten.

4.6. Ten aanzien van de opnemings van „havens en luchthavens waarvan de ontoereikende capaciteit nadelig is voor de ontwikkeling van het communautaire verkeer” deelt de Commissie uitsluitend mede dat zij samen met de Lid-Staten zal nagaan, op welke wijze deze havens en luchthavens zullen worden geselecteerd. Het Comité heeft reeds in het eerder genoemde advies over het experimentele programma met nadruk erop gewezen hoe belangrijk het is dat projecten die betrekking hebben op de sectoren zeevaart, zeehavens, luchtvaart, luchthavens en de toegangswegen tot havens en luchthavens eveneens in

(2) PB nr. C 341 van 19.12.1983, blz. 3

aanmerking worden genomen. Daarom doet het Comité een dringend beroep op de Commissie om haar voorbereidende werkzaamheden op dit gebied af te ronden en maatregelen van communautair belang voor te stellen. In dit verband dienen volgens het Comité vooral de verkeersverbindingen tussen Italië (Triëst, Bari) en Griekenland in aanmerking te worden genomen.

4.7. Het Economisch en Sociaal Comité acht het van belang dat bij de uitbreiding en/of verbetering van de EG-verkeersinfrastructuur wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de takken van vervoer, zodat het noch door knelpunten in het ene infrastructuurnet, noch door overcapaciteit in het andere net tot een ongewenste, „kunstmatige” verlegging van verkeersstromen tussen de takken van vervoer komt.

4.8. Ten aanzien van de selectieprocedure voor de EG-bijdrage in de financiering van projecten stelt de Commissie om te beginnen slechts drie hoofdcriteria voor, namelijk

- het criterium, of het project direct rendabel is;
- het criterium van het communautaire belang in de engere zin van het woord en
- het criterium of dit project aansluit bij tot dusver reeds genomen of nog te nemen maatregelen in EG-verband.

4.9. Weliswaar zijn deze criteria ongetwijfeld van belang bij het selecteren van een project, doch zij zijn ongetwijfeld ook een te restrictieve evaluatiegrondslag, vooral wanneer men ziet welke evaluatiefactoren de Commissie wil hanteren. De Commissie ziet dit kennelijk ook zelf in, aangezien zij er namelijk aan toevoegt dat deze projecten ook nog in het licht van de doelstellingen van het EG-vervoerbeleid zullen worden bekeken. Wel laat de Commissie open, op welke wijze dit dient te geschieden.

4.10. In dit verband dient in elk geval een criterium te worden toegevoegd waarin het belang van een project voor de ontwikkeling van niet centraal gelegen regio's wordt gepreciseerd. Voorts verwijst het Economisch en Sociaal Comité, wat dit punt betreft, naar de als bijlage bij zijn advies over het experimentele programma voorgelegde vragenlijst om het communautaire belang van geselecteerde vervoersinfrastructuurprojecten te beschrijven. In het bijzonder legt het Comité er de nadruk op dat bij de evaluatie terdege rekening dient te worden gehouden met de volgende factoren:

- effecten op de verkeersveiligheid;
- effecten op de volkshuishouding in haar geheel, de afzonderlijke sectoren en regio's, vooral op de arbeidsplaatsen;
- milieu-effecten;
- gevolgen voor het energieverbruik;
- sociale gevolgen voor het leef- en werkklimaat en voor de projecten waardoor de werkgelegenheid wordt bevorderd.

Volgens het Economisch en Sociaal Comité lijdt het geen twijfel dat de bevolking in de Gemeenschap er geen begrip voor zou opbrengen wanneer men zich bij de selectie van de financieel te steunen verkeersinfrastructuurprojecten uitsluitend zou beperken tot de in het voorgaande genoemde drie hoofdcriteria en de bovengenoemde effecten zou veronachtzamen.

4.11. Het feit dat het van belang is dat tegelijkertijd vooruitgang wordt geboekt bij de infrastructuurinvesteringen en bij de toerekening van de kosten van het gebruik van de infrastructuur mag niet uit het oog worden verloren. Een ondoelmatige methode ter bepaling van de kosten van het gebruik van de infrastructuur kan immers leiden tot een uit het oogpunt van de volkshuishouding in haar geheel ondoelmatige keuze van de vervoerwijze en de verkeersweg, vooral in het internationale vervoer. Alvorens een besluit te nemen over infrastructuurprojecten van enige omvang dient bijgevolg te worden nagegaan of bij de methode van toerekening van de kosten wordt uitgegaan van de juiste omstandigheden voor de keuze van de vervoerwijze of dat deze methode zo nodig dient te worden gewijzigd.

4.12. Over de evaluatiemethode (doc. COM (84) 709 def. — bijlage 7) merkt het Economisch en Sociaal Comité het volgende op:

- Aan de hand van de uiteenzetting in bijlage 7 kan niet volledig worden beoordeeld of het TASC-systeem bruikbaar is voor de op te stellen evaluatie. Wel lijkt het zo dat dit systeem thans een instrument is om een globaal overzicht van gegevens omtrent infrastructuurprojecten te verkrijgen, dus met behulp waarvan het zo genoemde kwantitatieve raster voor de evaluatie kan worden vervaardigd.
- Om projecten ten opzichte van elkaar te kunnen evalueren, dient voorts een zogenoemd kwalitatief raster te worden vervaardigd en dienen regels voor het samenvoegen van hoeveelheden en grootheden te worden opgesteld. Deze kunnen echter uitsluitend op basis van communautaire overwegingen worden bepaald, zoals de Afdeling voor vervoer- en communicatiewezen reeds in haar rapport inzake een „Experimenteel programma betreffende de vervoersinfrastructuur” (Mededeling van de Commissie aan de Raad) heeft gesteld. Uit bijlage 7 blijkt niet of deze aspecten in het TASC-systeem in aanmerking zijn genomen.
- Het stemt het Economisch en Sociaal Comité zeer tot voldoening dat de Commissie het TASC-systeem zal uitbreiden en verbeteren en in dat kader ook het programma betreffende de multicriteria-analyse verder zal ontwikkelen; dit voornemen is in overeenstemming met één van de punten waarop het Economisch en Sociaal Comité in bovengenoemd advies had aangedrongen.

5. Bijzondere punten waarmee in de beleidslijnen ten dele wel, ten dele geen rekening is gehouden

5.1. Het Economisch en Sociaal Comité onderschrijft het standpunt van de Commissie dat tussen belangrijke agglomeraties in de Gemeenschap railverbindingen met een grote capaciteit moeten worden aangelegd. Het door de Commissie voorgestelde onderzoek dient ook de vaststelling te omvatten van de obstakels waardoor de aanleg van dergelijke verbindingen vooral in het verkeer over de grenzen heen en in dichtbevolkte gebieden wordt belemmerd en de mogelijkheden om deze obstakels uit de weg te ruimen.

5.2. Het Economisch en Sociaal Comité heeft in zijn advies inzake het experimentele programma gewezen op

het bijzondere belang van onderling verbonden netten en de grootte van de daarbij behorende overslagcapaciteiten. Met dit aspect dient in de beleidslijnen duidelijk rekening te worden gehouden.

5.3. Tevens dient volgens het Economisch en Sociaal Comité beslist in aanmerking te worden genomen of infrastructuurmaatregelen van dien aard zijn dat het gecombineerde vervoer hierdoor beter kan functioneren. In dit verband dient vooral te worden gedacht aan de bouw van overslaginstallaties en aan wijziging van het profiel van vrije ruimte bij tunnels en bruggen.

5.4. Voorts vraagt het Comité zich af of communicatienetten, vooral netten die gebaseerd zijn op de nieuwe communicatietechnologieën in verband met de toenemende betekenis daarvan voor de toepassing in het verkeer en in research- en ontwikkelingsintensieve bedrijfstakken, welke steeds meer een dragende kracht van de economische ontwikkeling worden, ook in de toekomst buiten het programma voor het beleid inzake de infrastructuurinvesteringen dienen te worden gelaten. Het Comité doet een dringend beroep op de Commissie om dit aspect, dat op middellange termijn voor het internationale concurrentievermogen van de bedrijven in de Europese Gemeenschap van vitaal belang is, te bestuderen (zie tevens paragraaf 5.1) en bij dit onderzoek in elk geval na te gaan of de efficiëntie van het verkeersstelsel wellicht kan worden verbeterd.

5.5. Aangezien thans vaststaat dat Spanje en Portugal tot de Gemeenschap zullen toetreden, is het voorts noodzakelijk dat deze landen worden opgenomen in de netten van hoofdverkeersverbindingen en dat de maatregelen van communautair belang worden doorgelicht.

6. Financiële aspecten

6.1. Het Comité stemt over het geheel genomen in met de uiteenzetting van de Commissie betreffende de financiële aspecten. Het stemt het Comité in het bijzonder tot voldoening dat de Commissie uitgaat van een financiële steun van 25 %, waarmee zij dus is teruggekomen van de nog in het experimentele programma voorgestelde maximumbijdrage van 20 %.

6.2. Niettemin beklemtoont het Comité opnieuw dat het percentage te verlenen financiële bijstand „qua grootte van de omvang van het communautaire belang zal dienen af te hangen”. Het maximumpercentage (dat thans op 25 % is vastgesteld) dient dus in beginsel te worden herzien.

6.3. Ten aanzien van het creëren van voldoende financieringsmiddelen deelt het Comité het standpunt van de Commissie dat „het voor de hand ligt dat leningen als eerste ter sprake komen”. Daarbij dient ook te worden gedacht aan de emissie van in Ecu luidende leningen.

Voorts doet het Comité opnieuw een beroep op de Commissie om „na te gaan, in hoeverre een fonds zou kunnen worden opgericht waarvan de middelen afkomstig zijn uit de opbrengsten in de Lid-Statens van de heffingen op het gebruik van de infrastructuur”, ten einde op die manier de overige door de Commissie opgesomde financieringsbronnen doeltreffend aan te vullen.

6.4. De genoemde criteria die als richtsnoer dienen voor het opstellen van een financieringsprogramma (bijlage 10) zijn om de volgende redenen onbevredigend:

- behalve de lengte van het „communautaire” net in het betrokken land zou ook moeten worden gekeken naar de mate waarin van dit net en van de onderdelen daarvan gebruik wordt gemaakt;
- bij de classificatie van de kwaliteit van het bestaande net dient rekening te worden gehouden met de kwaliteit van de afzonderlijke delen van het net.
- gegevens over de vraag of het betrokken land in staat is om de werken te financieren, ontbreken in bijlage 10 volledig.

6.5. Voorts is een classificatie in drie punten (A t/m C) een veel te ruwe beoordelingsschaal. Zelfs moet worden betwijfeld of bijlage 10 voor het vaststellen van een financieringsprogramma werkelijk bepalend zal worden.

7. Conclusies

7.1. Hoewel het Comité het betreurt dat de omvang van dit infrastructuurbeleid beperkt is en geen andere waardevolle doelstellingen van het algemene vervoerbeleid omvat, onderschrijft het de eerste prioriteit om een tastbare vooruitgang op de belangrijke verkeersnetten van de Gemeenschap te verwezenlijken.

7.2. Hoewel het Comité heeft voorgesteld om ook andere factoren in overweging te nemen bij de evaluatie van projecten, mag de toepassing van het TASC-systeem niet te gedetailleerd worden, vooral niet wat de niet zo gemakkelijk te kwantificeren factoren betreft; anders wordt de onderzoekperiode immers zodanig verlengd dat de concrete vooruitgang aanzienlijke vertraging ondervindt.

7.3. Overigens veronderstelt het Economisch en Sociaal Comité — waarop het reeds in voorgaande adviezen heeft aangedrongen (doc. CES 844/83, paragraaf 2.2.4, en doc. CES 973/83, paragraaf 3.4.3) — dat het bij de vaststelling van de door de Gemeenschap te stimuleren verkeersinfrastructuurprojecten op adequate wijze zal worden betrokken.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake de Mededeling van de Commissie aan de Raad met betrekking tot de herziening van het stelsel van algemene preferenties van de Europese Gemeenschap

(85/C 303/05)

De Raad heeft per brief van 3 juni 1985 het Economisch en Sociaal Comité om advies gevraagd inzake de Mededeling van de Commissie aan de Raad met betrekking tot de herziening van het stelsel van algemene preferenties van de Europese Gemeenschap.

De Afdeling voor externe betrekkingen, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 10 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Cavazzuti.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met ruime meerderheid van stemmen (5 onthoudingen) is goedgekeurd:

1. Het Comité is van mening dat de Gemeenschap haar eerder aangegane verplichtingen tegenover de ontwikkelingslanden betreffende de toegang van produkten uit deze landen tot haar markt moet blijven nakomen en is daarom voorstander van voortgezette toepassing van het stelsel van algemene preferenties (SAP) voor de vijfjarige periode 1986-1990.

2. Het Comité acht het zowel voor de Gemeenschap als voor de ontwikkelingslanden belangrijk dat het SAP zijn rol, zo mogelijk in versterkte mate, blijft vervullen in

— de ontwikkelingssamenwerking, zodat de economie van de ontwikkelingslanden volgens hun eigen ontwikkelingsmodel wordt bevorderd;

— het handelsbeleid, zodat deelneming van de ontwikkelingslanden aan de internationale handel wordt gestimuleerd.

3. Niettemin zou het SAP volgens het Comité principieel niet voor een onbeperkte duur moeten worden vastgesteld. Het is namelijk de bedoeling dat de ontwikkelingslanden door het SAP geleidelijk opklimmen tot een economisch peil dat deze landen in staat stelt te gaan deelnemen aan de concurrentie op de wereldmarkten overeenkomstig de voorschriften van de GATT.

4. De Gemeenschap zou het SAP niet moeten toepassen op ontwikkelingslanden waarvan het BNP per hoofd van de bevolking even groot is als het BNP van een van de Lid-Staten van de Gemeenschap.

5. Voorts dienen de handelsbetrekkingen van de staatshandelslanden met de Gemeenschap in een ander verband opnieuw onder de loep te worden genomen, en wel op grond van de produktiestelsels, de prijsstelling en de berekening van het BNP pro capita in deze landen.

6. Het Comité is bovendien van mening dat bij de toepassing van het SAP een selectie zou moeten plaatsvinden naar land en naar produkt: het stelsel zou niet moeten worden toegepast op de invoer van gevoelige produkten uit landen die wat deze produkten betreft met de industrielanden kunnen concurreren. Een dergelijke gemengde selectie komt de landen ten goede die het SAP het hardst nodig hebben. In dit verband herinnert het Comité eraan dat het Amerikaanse SAP de mogelijkheid biedt sommige landen en produkten uit te sluiten, en dat hiervoor een automatisch

in werking tredend mechanisme is ingesteld, dat zowel de donorlanden als de begunstigde landen meer zekerheid biedt.

7. In ieder geval zouden van het SAP moeten worden uitgesloten:

— namaakprodukten (ten aanzien hiervan heeft het Comité zich op 3 juli 1985 uitgesproken ⁽¹⁾),

— produkten die bij binnenkomst in de Gemeenschap onder anti-dumping- en/of anti-subsidiemaatregelen vallen omdat anders de mededingingsvoorwaarden op onaanvaardbare wijze worden vervalst,

— industrieprodukten uit landen die bij uitvoer een belasting op de hierin verwerkte grondstoffen heffen.

8. Het Comité vraagt zich af of het wel wenselijk is het SAP toe te passen wanneer duidelijk is dat de fabricage van een produkt geenszins bijdraagt tot de ontwikkeling van het land waarin het wordt vervaardigd.

9. Het beheer van het SAP zou volgens het Comité vergemakkelijkt kunnen worden door een efficiëntere verwerking van de gegevens betreffende de invoer. De Commissie zou dan onmiddellijk over de gegevens beschikken die haar in staat stellen over te gaan tot wederinstelling van rechten wanneer een plafond of een contingent bereikt is.

10. Wat onvolledige gebruikmaking van aan de uitvoerende landen toegekende contingenten betreft, stelt het Comité voor, na te gaan of het mogelijk is

a) tijdens een lopend jaar de door een uitvoerend land niet gebruikte delen aan andere begunstigde landen toe te kennen, en

b) aan het einde van een lopend jaar de niet gebruikte delen over te hevelen naar de eerste twee maanden van het volgende jaar.

11. Het Comité is dus tegen de oprichting van een comité van beheer dat de Commissie zou moeten helpen bij haar beslissingen inzake de wederinstelling van de rechten. Bij een automatische en verplichte wederinstelling heerst meer zekerheid, hetgeen niet alleen voor de importeurs maar ook voor de exporteurs noodzakelijk is.

(1) PB nr. C 218 van 29. 8. 1985, blz. 7.

12. Het Comité vindt bovendien dat de indeling van de produkten in de categorieën „gevoelig” en „niet gevoelig” — die beslissend moet blijven voor de toepassing van het systeem en de controle erop — niet via een comité van beheer behoeft te verlopen, maar beter via jaarlijkse wijzigingen van het SAP kan geschieden. In dat geval hebben de economische en sociale groeperingen de mogelijkheid, de Commissie te wijzen op de eventuele moeilijkheden of de mogelijkheden die in bepaalde sectoren bestaan.

13. Het Comité is van mening dat er, wanneer een produkt naar de categorie gevoelige produkten overgaat, maatregelen moeten worden genomen om de exporterende landen in staat te stellen zich geleidelijk aan te passen, hetgeen eenvoudiger te verwezenlijken is bij een jaarlijkse aanpassing van een stelsel als boven voorgesteld.

14. Het beginsel dat beslissingen door de Raad met meerderheid van stemmen worden genomen is duidelijk conform het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en van beslissend belang voor een goed functioneren van de Gemeenschap. Het Comité zou het dan ook betreuren indien deze of gene Lid-Staat een veto zou uitspreken wanneer geen globaal politiek akkoord wordt bereikt over de besluitvormingsprocedures in de Gemeenschap. Het Comité hoopt dat men het er spoedig over eens zal worden dat alle beslissingen in de Gemeenschapsinstellingen met gekwalificeerde meerderheid van stemmen worden genomen.

15. Het Economisch en Sociaal Comité zal in een afzonderlijk advies ingaan op de problemen van de textielsector, die wat de internationale handel betreft onder het multivezelakkoord valt.

16. Ten aanzien van de invoer van landbouwprodukten onder het SAP neemt het Comité akte van het voornemen van de Commissie, meer concessies te doen. Voor de begunstigde landen is het belangrijk dat zij hun landbouwproductie diversifiëren en dat zij zo mogelijk hun produkten zelf verwerken. Bovendien moet de Gemeenschap een van douanerechten vrijgestelde invoer bevorderen van landbouwprodukten die niet rechtstreeks concurre-

ren met produkten waarvoor een gemeenschappelijke marktordening bestaat, en ervoor zorgen dat de in de Lid-Staten voor sommige tropische produkten bestaande verbruiksbelastingen worden opgeheven of in ieder geval worden verlaagd.

17. Wat de regels van oorsprong betreft schaaft het Comité zich achter het voorstel van de Commissie om produkten die onder het passieve veredelingsverkeer tussen de Gemeenschap en de betrokken ontwikkelingslanden vallen, voor toepassing van het SAP in aanmerking te laten komen.

18. Het Comité stelt vast dat Spanje en Portugal geleidelijk het SAP zullen toepassen, hetgeen een uitbreiding van het communautaire aanbod betekent.

19. Volgens het Comité is uitbreiding van de handel tussen de ontwikkelingslanden beslist noodzakelijk voor de ontwikkeling van de Derde Wereld. De Gemeenschap zou van haar kant de ontwikkelingslanden die van het SAP profiteren, ertoe kunnen aanzetten, onderling handelspreferenties toe te passen.

20. Het Comité onderstreept het belang van harmonisering van het SAP van de Gemeenschap met de systemen die door andere donorlanden worden toegepast. Het zou gaarne zien dat deze andere landen hieraan eveneens zullen meewerken, o.a. met het oog op een geleidelijke terugkeer van de invoerstelsels van alle geïndustrialiseerde landen voor de ontwikkelingslanden naar de normale GATT-regels (wederkerigheid en non-discriminatie).

21. Het Comité dringt er nogmaals op aan dat het externe beleid van de Gemeenschap in al zijn vormen steeds gericht moet zijn op de verbetering van de economische en de sociale situatie in de wereld. Dit houdt geenszins een inmenging in binnenlandse aangelegenheden van derde landen in. Het Comité heeft er in zijn adviezen inzake de internationale handel altijd op gewezen dat het de inachtneming van de rechten van de mens en met name toepassing van billijke arbeidsnormen, zoals vastgesteld door de IAO, van uitermate groot belang acht.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een besluit van de Raad waarbij de Commissie de bevoegdheid wordt verleend leningen aan te gaan op grond van het Nieuw Communautair Instrument ter bevordering van de investeringen in de Gemeenschap (NCI IV)

(85/C 303/06)

De Raad heeft op 18 juni 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het bovengenoemde voorstel.

De Afdeling voor economische en financiële vraagstukken, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 17 september 1985 unaniem goedgekeurd. Rapporteur was de heer Rouzier.

Het Economische en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité gaat ermee akkoord dat de Commissie 1,5 miljard Ecu aan leningen opneemt in het kader van het Nieuw Communautair Instrument (NCI IV).

1.2. Met deze uitspraak bevestigt het Comité zijn voorgaande adviezen over het NCI: de NCI-leningen moeten de investeringsactiviteit opvoeren ten einde de economische groei te ondersteunen en te stimuleren en tot de werkloosheidsbestrijding bij te dragen.

1.3. Het Comité wil bij deze gelegenheid opnieuw wijzen op de noodzaak, de financiële en budgettaire instrumenten van de Gemeenschap via een voortdurend verbeterde coördinatie ervan zo doeltreffend mogelijk te laten functioneren.

1.4. Het nieuwe voorstel van de Commissie (NCI IV) wordt in eerste instantie gemotiveerd door het feit dat de in het kader van het NCI III opgenomen leningen nu vrijwel geheel zijn verstrekt. Leningen van de Gemeenschap hebben namelijk voordelen, met name als gevolg van het grote vertrouwen dat de Gemeenschapsinstanties op de kapitaalmarkten genieten, waardoor zij tegen de beste voorwaarden en tegen een gunstigere rente kunnen lenen; dit hangt samen met de garantieregelingen die bepaalde Lid-Staten ter bescherming tegen het wisselkoersrisico hebben ingevoerd.

1.5. Uit dit voorstel blijkt tevens de wil om de NCI-leningen te oriënteren overeenkomstig de standpunten die tijdens de Europese Raad van 29 en 30 maart 1985 naar voren zijn gebracht en waarbij de nadruk is gelegd op oprichting en ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen en op de noodzaak om de technologische input en het concurrentievermogen van de communautaire industrie te vergroten door het innovatievermogen en de dynamiek van het bedrijfsleven te stimuleren.

1.6. Het Comité acht invoering van nieuwe technologie in de bedrijven alsook technologische onafhankelijkheid

van doorslaggevende betekenis voor de economische ontwikkeling van de Gemeenschap. Deze beide factoren zijn noodzakelijk om het concurrentievermogen van het bedrijfsleven in de gemeenschap op te voeren en het herstel van de economische groei veilig te stellen zonder daarbij de belangen van de Europese bevolking in haar geheel uit het oog te verliezen. Nieuwe technologieën moeten bijdragen tot vooruitgang in het bedrijfsleven, tot verbetering van leef- en werkklimaat en tot schepping van nieuwe arbeidsplaatsen, waarmee de werkloosheid kan worden verminderd. Verwezenlijking van deze doelstellingen veronderstelt dat de economische en de industriepolitiek van de Lid-Staten sterker worden gecoördineerd en dat op Europees niveau omvangrijke financiële middelen worden ingezet. Het Comité stemt in met het voornemen van de Commissie om met het NCI technologische innovatie in de bedrijven te bevorderen.

1.7. Volgens het Comité is bij de ontwikkeling van nieuwe technologieën een belangrijke rol voor het midden- en kleinbedrijf (MKB) weggelegd. Met dit voorstel voor het NCI IV kunnen bepaalde financieringsproblemen waarmee het MKB te maken heeft, worden opgelost.

1.8. Het Comité wijst er tevens met klem op dat de Gemeenschap de beschikking dient te krijgen over de middelen om grote industriële projecten in Europa en grote infrastructuurprojecten van Europees belang, met name op het gebied van vervoer, telecommunicatie en milieu, ten uitvoer te kunnen leggen.

1.9. De toekenning van leningen in NCI-verband alsook bepaalde nationale maatregelen die deze leningen begeleiden, o.m. garantieregelingen tegen wisselkoersrisico's, mogen geen concurrentiedistorsies tussen bedrijven uit verschillende Lid-Staten tot gevolg hebben. Naleving van dit beginsel zou een betere geografische spreiding van de NCI-leningen in de Gemeenschap bevorderen.

1.10. Het Comité stelt tot zijn tevredenheid vast dat het NCI IV tevens gebruikt zal worden bij de tenuitvoerlegging van de geïntegreerde mediterrane programma's (GMP) en dat ook projecten in Spanje en Portugal voor leningen in aanmerking kunnen komen.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Luidens het voorstel van de Commissie is de opbrengst van de leningen bestemd voor de financiering van investeringen door het midden- en kleinbedrijf in de industrie en de andere produktiesectoren.

In de praktijk blijkt echter dat aanvragen van kleine en middelgrote bedrijven uit de sectoren handel en vreemdelingenverkeer niet voor NCI-leningen in aanmerking komen.

Het Comité vindt dat ook ondernemingen uit deze sectoren in aanmerking moeten komen voor NCI-leningen, als zij ten minste voldoen aan de centrale voorwaarden, namelijk toepassing van nieuwe technologieën, innovatie, rationeel energiegebruik, schepping van nieuwe arbeidsplaatsen en activiteit in ontwikkelingsregio's.

2.2. Volgens het voorstel van de Commissie zullen de bemiddelende financiële instellingen middelen verstrekken

in de vorm van leningen of van kapitaalbreng. Hoewel het Comité niet tegen laatstgenoemde vorm van steunverlening is — die in sommige gevallen zelfs de meest geschikte financieringsvorm kan zijn voor innoverende bedrijven in de bedoelde categorie, welke dikwijls onvoldoende eigen vermogen hebben — meent het toch dat de Commissie bijzondere garanties ten aanzien van de solvabiliteit van de bemiddelende financiële instellingen zou moeten verlangen.

2.3. Het Comité betreurt het opnieuw dat zijn naam in het Commissievoorstel ontbreekt in de opsomming van Instellingen die zullen worden geïnformeerd over het NCI, namelijk het Europees Parlement en de Raad. Het Comité, dat de spreekbuis is van de sociaal-economische kringen in de Gemeenschap en dus rechtstreeks bij de financieringsactiviteiten van de Gemeenschap is betrokken, dringt erop aan dat het in de toekomst ook wordt geïnformeerd.

Gedaan te Brussel, 25 September 1985.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het Groenboek over het instellen van de gemeenschappelijke markt voor de omroep, met name via satelliet en kabel

(85/C 303/07)

Het Economische en Sociaal Comité heeft op 13 december 1984 overeenkomstig artikel 20 (vierde alinea) van het Reglement van Orde besloten, een advies inzake „Televisie zonder grenzen” op te stellen.

Met de voorbereiding van de werkzaamheden werd het Subcomité „Televisie zonder grenzen” belast, dat zijn advies op 26 juli 1985 heeft goedgekeurd. Rapporteur voor de hoofdstukken 1, 2 en 5 was de heer Broicher, terwijl de heren Pronk en Ramaekers rapporteur waren voor respectievelijk hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4.

Het Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met 74 stemmen vóór en 8 stemmen tegen, bij 7 onthoudingen, is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Volgens het Comité vormt dit Groenboek een uitstekende analyse van de juridische problemen van de omroepvrijheid en het creëren van een gemeenschappelijke markt voor de omroep, met name via satelliet en kabel. De economische, sociale, consumenten- en culturele problemen hadden evenwel naar het oordeel van het Comité uitvoeriger dienen te worden behandeld.

1.2. Het Economische en Sociaal Comité wil, voordat mogelijke richtlijnvoorstellen worden opgesteld, welke in het zesde deel van het Groenboek worden aangekondigd, tijdig aan de meningsvorming deelnemen en de denkbeelden van de sociaal-economische kringen in een institutioneel bevoorrechte vorm uiteenzetten.

1.3. Volgens het Comité kan het, gezien de inhoud van het Groenboek, niet de bedoeling zijn dat de Gemeenschap ingrijpt in de mediastructuur van de afzonderlijke Lid-Staten. De toelating van omroeporganisaties blijft onder de nationale bevoegdheid, ook waar het gaat om de vraag of in de Lid-Staten publiekrechtelijke, privaatrechtelijke dan wel beide categorieën omroeporganisaties worden toegelaten. Wel moet met het Groenboek worden bereikt dat de omroeporganisaties hun programma's naar alle landen van de Europese Gemeenschap kunnen uitzenden en dat de kijkers/luisteraars in de Gemeenschap alle daar gerealiseerde uitzendingen kunnen ontvangen. Het Comité wijst erop dat in dat geval en ook in verband met het aspect „reclame” de bepalingen van het EEG-Verdrag, met name ook die ten aanzien van het mededingingsbeleid, de aandacht verdienen.

1.4. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat, alhoewel het kijken naar programma's in vreemde talen uit andere Lid-Staten voor de Europese integratie van groot belang is, uit Belgische, Nederlandse en Ierse statistieken blijkt dat momenteel haast uitsluitend wordt gekeken/geluisterd naar programma's die in de landstaal of in een van de landstalen van een Lid-Staat worden uitgezonden. Helaas ontbreken nauwkeurige en systematische gegevens over de kijkcijfers voor programma's in vreemde talen.

1.5. De technische infrastructuur van de markten voor de omroep in Europa wordt gewijzigd door satellieten in combinatie met de breedbandige communicatienetten. Naast de tot dusver regionale en nationale werkterreinen van de omroepen komt er nu ook de internationalisering van de kanalen waarlangs de programma's op de markt worden gebracht, aangezien de uitstralingsbereiken van satellieten verder reiken dan de nationale grenzen. Momenteel worden al tot tien programma's via satellieten uitgezonden en via kabelnetten doorgegeven. Deze tendens wordt nog versterkt door de komende generatie van zelfstralende satellieten. Wel zij erop gewezen dat het medialandschap door deze technologische ontwikkelingen op lange termijn veranderingen kan ondergaan. Daarbij dient erop te worden toegezien dat de verscheidenheid van informatie en opvattingen door deze ontwikkelingen niet in het gedrang komen.

2. Technische en economische aspecten

2.1. In het geval van de pers, waar traditionele contractuele overeenkomsten werden gesloten, bestaat er reeds een dicht net van Europese marktbetrekkingen en van ondernemingen die in geheel Europa actief zijn.

2.1.1. Daarentegen zijn er tot dusver in Europa slechts een paar zenders die niet alleen qua programma (zoals de programma's voor het buitenland van zenders als de Deutschlandfunk, France Inter, BBC External Services), maar ook in commercieel opzicht internationaal in Europa werkzaam zijn (b.v. RTL/CLT Radio en Tele-Montecarlo). Als voorbeeld van het type geheel nieuwe, internationale media-onderneming, die uitsluitend door toepassing van de satelliettechniek mogelijk werd, dienen het Britse Sky Channel, TV 5 en 3-SAT te worden genoemd.

2.1.2. Gebleken is dat de ERU (Europese Radio-Unie) als instelling voor samenwerking tussen de radio-omroepen successen heeft geboekt. Deze instelling dient verder te worden ontwikkeld.

2.1.3. Het is nu al zo dat tal van in Europa gemaakte tv-producties alleen nog maar te financieren zijn door internationale coproducties. De Commissie beschouwt het terecht als haar taak, samenwerking, uitwisseling en coproductie van programma's tussen de radio- en tv-organisaties ten behoeve van de Europese kijker te stimuleren dan wel suggesties in die richting te doen en er daarbij op te letten dat de verscheidenheid van de

programma's op een zo hoog mogelijk kwalitatief niveau tot stand komt ⁽¹⁾.

2.1.4. Daarom is het gewenst dat de Commissie in de aangekondigde richtlijn betreffende harmonisatie van bepaalde voorschriften van het omroeprecht, maatregelen voorstelt om de produktie van tv-programma's in de Gemeenschap te waarborgen en te stimuleren, ten einde daardoor stimulansen te geven aan de creativiteit en de culturele activiteiten in Europa en op die manier ook de opkomst van zelfstandige, van de omroepen onafhankelijke programmaproductoren in de Gemeenschap aan te moedigen.

2.1.5. Het zou uit het oogpunt van de EEG wenselijk zijn dat van de ontwikkeling naar een geïntegreerd radio- en tv-beleid gebruik wordt gemaakt om de Europese gedachte dichterbij de burgers in de Gemeenschap te brengen. Dit geldt in het bijzonder voor het door het Europese Parlement gesteunde streven naar een eigen Europees televisieprogramma, dat eveneens bij de overwegingen dient te worden betrokken.

2.2. Het uit de weg ruimen van de wettelijke belemmeringen van de vrijheid van vestiging en het vrije verkeer van diensten en programma's op televisiegebied is onvoldoende om een met de Amerikaanse markt te vergelijken gemeenschappelijke markt voor televisie tot stand te brengen. In Europa moet het feit in aanmerking worden genomen dat de markten worden gekenmerkt door het grote aantal verschillende talen. Nieuwe technische procédés voor geluidsmateriaal, waardoor in verscheidene talen kan worden uitgezonden, kunnen bijdragen tot het doorbreken van deze taalbarrières.

2.3. Tegen de concurrentie op de wereldmarkt van de dominerende produktiestudio's in de Verenigde Staten is alleen maar een goed functionerende Europese programma-industrie opgewassen welke positie door een gemeenschappelijke markt wordt verstevigd. Een dergelijke aanpak zou geenszins inhouden dat het potentieel op plaatselijk, regionaal en nationaal niveau wordt verzwakt, maar dat de creatieve en economische krachten op een op alle niveaus open markt worden gebundeld en dit potentieel in een combinatie van plaatselijke, regionale, nationale en internationale programma's wordt versterkt.

2.4. Het creëren van een gemeenschappelijke markt voor radio en televisie zou de structuur en ontwikkeling in verscheidene sectoren van de Europese economie kunnen beïnvloeden:

2.4.1. Door uitbreiding van programma-activiteiten bij radio en televisie in Europa zouden ook voor de producenten van technische uitrustingen (studio-inrichtingen, techniek voor het verzorgen van uitzendingen, satelliettechniek) nieuwe kansen op de markt worden gecreëerd.

2.4.2. De Europese fabrikanten van tv-toestellen hebben door ontwikkelingen als Teletekst, Videotex, Viditel, Antiope enz. een voorsprong gekregen op producenten uit andere werelddelen. De tendens op dit gebied gaat in de

⁽¹⁾ Zie b.v. het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende een communautaire steunregeling voor andere dan documentaire film- en televisiecoproducties (PB nr. C 125 van 22. 5. 1985, blz. 13).

richting van multifunctionele tv-toestellen, die tegelijkertijd kunnen worden gebruikt als huisterminals (Viditel).

2.4.3. Het feit dat televisieprogramma's ook aan de andere kant van de grenzen worden bekeken, vormt een extra stimulans voor het tot stand brengen van dynamische geïntegreerde communicatienetten, hetgeen in de toekomst de positie van de Europese industrie in de internationale concurrentiestrijd zal bepalen.

2.5. De volledige benutting van het economische potentieel dat ontstaat in een gemeenschappelijke markt voor tv-programma's, zou door restrictieve en protectionistische maatregelen worden bemoeilijkt of zelfs onmogelijk worden.

3. Sociale aspecten van de grensoverschrijdende televisie en radio

3.1. De sociale effecten van het veranderende mediabestel zijn complex en kunnen moeilijk in hun details worden beoordeeld.

3.2. De definitie van de mediasector, de tot deze sector behorende werknemers en hun arbeidsvoorwaarden verschillen van land tot land. In de Gemeenschap zijn ook geen statistische gegevens beschikbaar waarmee men uit de voeten kan. In het Groenboek wordt het totale aantal werknemers in de media op 1 % geschat. Worden hierbij alle personen opgeteld die part-time voor de media werken, dan zal men op een hoger percentage uitkomen.

3.3. In een aantal van de in het rapport nader behandelde onderzoeken naar de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de mediasector wordt de stelling geponeerd dat het aanbod aan arbeidsplaatsen de komende jaren door invoering van nieuwe technologieën, structurele veranderingen en verscherping van de concurrentie een wijziging zal ondergaan. Het aantal bijkomende arbeidsplaatsen is echter niet groot genoeg om het verlies aan arbeidsplaatsen in de traditionele media en bij toneel, opera e. d. te compenseren.

3.3.1. In bovengenoemde onderzoeken wordt de vrees uitgesproken dat de globale werkgelegenheid in de mediasector in dezelfde mate terugloopt als concentraties van ondernemingen plaatsvinden en multimediaconcerns worden geschapen. In deze onderzoeken wordt het standpunt ingenomen dat de negatieve gevolgen ook in aanverwante sectoren zouden kunnen worden geconstateerd, bij voorbeeld in de sector telecommunicatie.

3.3.2. In dit verband mogen evenwel de gevolgen voor de werkgelegenheid in de sector telecommunicatie en het uitstralings-effect daarvan op de ontwikkeling van de volkshuishouding in haar geheel niet over het hoofd worden gezien.

3.3.3. Het Comité betreurt het dat de Commissie in haar Groenboek niet uitvoerig is ingegaan op de gevolgen van haar voorstellen voor de werkgelegenheid. Het Comité verzoekt de Commissie derhalve verder onderzoek op dit terrein te verrichten en overeenkomstig de bevindingen van dit onderzoek werkgelegenheidsmaatregelen voor te stellen, ten einde een wellicht negatieve ontwikkeling te voorkomen.

3.4. Wat het vrije verkeer van werknemers betreft, zou de mogelijkheid tot ontvangen van zenders uit het land van herkomst in het gastland uit het oogpunt van integratie (i. c. sociale begeleiding en aanpassing) zeker een verbetering vormen.

3.5. Voorts is volgens het Comité een permanente verbetering van de opleiding en voortgezette opleiding van de technische en artistieke medewerkers van de omroeporganisaties dringend noodzakelijk, zodat hun vakbekwaamheid in overeenstemming is met de nieuwe kwalificatienormen.

3.6. De grote verscheidenheid op het gebied van de nieuwe media en van de mogelijkheden op het gebied van dienstverlening via huisterminals zullen voor de consument een geheel nieuw tijdperk inluiden. De consument kan veelzijdiger geïnformeerd worden, maar moet daartoe door intensieve voorlichting in de gelegenheid gesteld worden. De toename van het media-aanbod zal noodzaken tot een aantal maatregelen op het terrein van het consumentenbeleid ten einde te voorkomen dat de consument, zonder zich evenwel daarvan bewust te zijn, een speelbal wordt van degenen die direct invloed hebben op de media en de daarmee gegeven informatie. Via consumentenonderwijs kan de consument worden ondersteund bij het verantwoord gebruik maken van het door de media gebodene. In dit kader zou ook kunnen worden overwogen de consumentenorganisaties de gelegenheid te geven via eigen programma's daarin te participeren.

3.7. Bij de ontwikkeling van de media dient rekening te worden gehouden met de werkelijke behoeften van de consumenten en de middelen waarover zij beschikken. Om dit te bereiken, dient in gevallen waarin dit noodzakelijk is een gedachtenwisseling tussen consumentenorganisaties en omroeporganisaties tot stand te worden gebracht.

4. Culturele aspecten

4.1. Door de uitbreiding van de kabelnetten, de ontwikkeling op het gebied van satelliettelevisie en de toenemende samenwerking bij tv-uitzendingen over de grenzen heen zal de doorsnee-televisiekijker in Europa te maken krijgen met een aanzienlijke uitbreiding van de keuzemogelijkheden tussen de te ontvangen programma's.

4.2. Over de culturele effecten van deze sterke toename van het programma-aanbod en van de opening van de grenzen voor televisieprogramma's op de individuele televisiekijker en op de plaatselijke, regionale, nationale en Europese samenlevingen kan thans eigenlijk nog geen zinnig woord worden gezegd.

4.3. Voor de meeste Lid-Statens ontstaat hierdoor een nieuwe situatie. In een aantal Lid-Statens, met name in de Beneluxlanden, is daarentegen als gevolg van het doorgeven van programma's via de kabel het programma-aanbod nu al aanzienlijk.

4.3.1. Uit onderzoeken naar het gedrag van luisteraars en tv-kijkers in België, Nederland en Luxemburg (welke landen over een buitengewoon dicht kabelnet beschikken) is het volgende gebleken:

- de radio- en televisiedeelnemers luisteren en kijken voor meer dan 85 % naar programma's in hun eigen taal;
- in België kijkt slechts een derde van de kijkers naar buitenlandse programma's;
- over het geheel genomen schakelen de kijkers alleen maar naar in hun taal uitzendende buitenlandse zenders over om hoofdzakelijk naar amusementsprogramma's en in mindere mate naar informatieve programma's te kijken;
- door het merendeel van de kijkers wordt slechts naar anderstalige zenders gekeken, wanneer het om sport- of hoogstens om muziekprogramma's gaat;
- kinderen luisteren en kijken nog het meest naar amusementsprogramma's in vreemde talen.

4.3.2. Uit deze gegevens kan worden geconcludeerd dat de belangstelling bij de televisiekijkers beperkt is en dat de aanzienlijke uitbreiding van het programma-aanbod niet noodzakelijkerwijs ertoe leidt dat op cultureel gebied een gevarieerde keuze wordt gemaakt.

4.4. Daarom bestaat het mogelijke gevaar dat na de in het Groenboek bepleite openstelling van de gemeenschappelijke markt voor de omroep, de kijker/luisteraar uit een steeds groter aantal zogenaamde populaire uitzendingen kan kiezen (niet-informatieve, variété-, spelprogramma's). Wegens de grote kijkdichtheid bij deze uitzendingen, blijken deze uitzendingen namelijk uit commercieel oogpunt bijzonder „lonend” te zijn. In plaats van een echte verscheidenheid van het programma-aanbod zou dit kunnen uitmonden in een gestandaardiseerd programma-aanbod, hetgeen in strijd is met de doelstellingen van het Groenboek.

4.5. Een dergelijke ontwikkeling (waardoor men een voorgevoel krijgt van de in bepaalde landen reeds bestaande situatie, en welke ontwikkeling ongetwijfeld door satelliettelevisie zal worden versterkt) is uit sociaal en cultureel oogpunt verontrustend:

4.5.1. Richt men zich uitsluitend naar de smaak van het publiek en produceert of brengt men vrijwel alleen nog maar amusementsprogramma's, dan kunnen andere zaken als voorlichting en permanente vorming in het gedrang komen. Voor een dergelijke ontwikkeling zou uiteraard als voorwaarde gelden dat de nationale programma-eisen hieraan tegemoet komen en dit toelaten.

4.5.2. Daarom dient de vrije concurrentie bij radio- en tv-uitzendingen door Europese kwaliteitsnormen enigszins te worden gereguleerd. Voorshands dienen de reeds bestaande nationale normen behouden te blijven en te worden gestimuleerd en dienen de culturele en educatieve programma's aantrekkelijk te worden gepresenteerd.

4.6. Televisie zonder grenzen biedt ongetwijfeld de mogelijkheid om bij te dragen tot een Europese bewustwording. Uit het oogpunt van de integratie krijgt de Europese burger, die ook in een andere Lid-Staat uitzendingen in zijn eigen taal kan ontvangen, daardoor een gevoel dat hij deel uitmaakt van de Europese Gemeenschap.

4.6.1. De voordelen die volgens het Groenboek worden geboden, doordat men programma's uit andere Lid-Staten kan ontvangen, mogen evenwel niet worden overschat wegens de taalbarrières waarop in paragraaf 2.2 van dit advies de nadruk wordt gelegd.

4.6.2. Voorts dient er bij radio-uitzendingen over de grenzen heen op te worden toegezien — hetgeen de taak van de nationale wetgever is — dat de culturele identiteit van elke Lid-Staat niet in het gedrang komt.

4.6.3. Om al deze redenen onderschrijft het Comité de van 12 maart 1982 daterende resolutie van het Europees Parlement om het produceren van een Europees tv-programma in verscheidene talen aan te moedigen.

4.7. Ter instandhouding van de vrijheid van meningsvorming en het pluralisme in de informatieverstrekking dienen de publiekrechtelijke omroepen en de onafhankelijke of commerciële omroeporganisaties — in de landen waarin zij zijn toegelaten — over middelen te kunnen beschikken die het best zijn afgestemd op hun specifieke taken. Deze middelen dienen te zijn afgestemd op de verplichtingen die deze omroepen zijn opgelegd, terwijl de betrokken Lid-Staten ervoor zorgen dat publiekrechtelijke en particuliere omroep elkaar op harmonische wijze aanvullen.

4.7.1. Uit soortgelijke overwegingen mag de ervaring die is opgedaan met plaatselijke en regionale televisie niet worden veronachtzaamd en dienen dergelijke experimenten te worden gestimuleerd. Voor zover hierbij het pluralisme van de meningen wordt geëerbiedigd, worden hierdoor de media dichter bij de gebruikers gebracht en wordt de betrokkenheid van de burger bij het plaatselijk gebeuren vergroot.

4.7.2. In afwachting van een totale conceptie voor het beleid ten aanzien van de nieuwe communicatiemediën, lijken de beleidsconclusies in het laatste gedeelte van het Groenboek te beperkt.

4.7.3. Het Comité wijst erop dat de omroep een medium is waarmee macht over grote groepen burgers kan worden uitgeoefend en dat derhalve voortdurend moet worden gezocht naar middelen waardoor de geestelijke vrijheid in een pluralistische samenleving kan worden gewaarborgd.

4.7.4. Aangezien in onze samenleving de invloed van zowel overheid als commercie op de communicatiemediën overheersend is, dient men er voortdurend op attent te zijn dat de mogelijke gevolgen hiervan door middel van inspraak van de consumenten in de uitzendingen en in het programma-aanbod worden beperkt.

4.8. Worden deze garanties niet gegeven, dan vreest het Comité dat de televisie, die thans het populairste medium is, verloren zal gaan als voor alle burgers betaalbaar middel ter verspreiding van een pluralistische en objectieve informatie, drager van permanente educatie en schakel tussen de verschillende geledingen van de samenleving, met inbegrip van de zogenaamde politieke, filosofische, religieuze en etnische minderheden.

5. De naar aanleiding van het zesde gedeelte van het Groenboek te berde gebrachte aspecten

5.1. De nationale normen voor de inhoud van de programma's, of deze nu bij de wet of in een gedragscode zijn geregeld, zullen juridisch gezien geen wijziging ondergaan. Hierdoor behouden de te stellen kwalitatieve eisen aan produkties binnen een Lid-Staat hun waarde als symbool van een eigen maatschappelijk bestel en van de nationale doelstellingen ten aanzien van de samenleving.

5.2. Het Comité wijst erop dat de nationale normstellingen voor de inhoud van de programma's de concurrentieverhoudingen binnen de Gemeenschap kunnen beïnvloeden. Omroepen die krachtens de nationale reglementeringen van het land waarin zij zijn gevestigd aan minder strenge voorschriften moeten voldoen dan concurrenten uit een andere Lid-Staat, kunnen hiervan in financieel opzicht profiteren. De Commissie dient na te gaan, in hoeverre met het oog op de te creëren uniforme concurrentievoorwaarden verdere voorstellen gericht op onderlinge aanpassing van de nationale voorschriften betreffende de inhoud van de programma's noodzakelijk zijn.

5.3. Op de hierna genoemde gebieden bestaat evenwel nu reeds een behoefte aan regels om tot een noodzakelijk minimum beperkte maatregelen te nemen ten einde juridische obstakels uit de weg te ruimen, welke in de praktijk een hinderpaal vormen voor uitzendingen over de grenzen heen en om daarnaast vergelijkbare concurrentievoorwaarden op een gemeenschappelijke omroepmarkt te creëren.

5.4. Voor de uit het oogpunt van de samenleving vereiste minimumnormen,

— vooral ter bescherming van de jeugd tegen pornografie en tegen de verheerlijking van geweld en oorlogshandelingen

— en ter bescherming van de persoon (recht van wederwoord),

dienen in EG-verband harmonisatiebepalingen van kracht te worden.

5.5. Het Economisch en Sociaal Comité hecht veel belang aan de bescherming van de rechten van auteurs, vertolkers en producenten en van alle andere betrokkenen bij uitzendingen via kabel en satelliet. Daarom dient ervoor te worden gezorgd dat voor auteurs- en uitzendrechten — ook in het geval van uitzendingen over de grenzen heen en van transmissie via kabelnetten buiten het land van waaruit de uitzending plaatsvindt — een redelijke vergoeding wordt betaald. Tijdens de door de Commissie gehouden hoorzittingen heeft het merendeel van de betrokken partijen (auteurs, auteursverenigingen, producenten en tv-maatschappijen) zich uitgesproken voor handhaving en verbetering van het contractensysteem. Het Comité onderschrijft dit standpunt, aangezien alleen met behulp van het contractensysteem het beschikkingsrecht van de houders van de auteursrechten adequaat wordt beschermd,

vooral ook om te bereiken dat een behoorlijke vergoeding wordt betaald voor de kortere tijd dat de werken kunnen worden geëxploiteerd (b. v. in de bioscoop, schouwburg) als gevolg van het uitzenden door de televisie en de internationale verspreiding van tv-programma's. Contractuele oplossingen omvatten ook de mogelijkheid dat de omroep ervoor aansprakelijk is dat bij zijn uitzendingen de rechten worden geëerbiedigd. In het bijzonder zouden de omroepen moeten nagaan of zij de rechten voor het doorgeven van programma's via de kabel voor de gehele Gemeenschap zouden kunnen verwerven, om op deze basis onderhandelingen over contracten met kabelmaatschappijen te voeren. Aan in het EG-recht geregelde, voorgeschreven licenties valt volgens het Comité slechts te denken, wanneer zich het, hopelijk onwaarschijnlijke, geval voordoet dat via contracten geen afdoende oplossing kan worden bereikt.

5.6. Wil men in EG-verband het ingewikkelde vraagstuk van de reclame-uitzendingen kunnen regelen, dan moet een evenwicht tussen de verschillende belangen worden gevonden, waarbij de belangen van de omroeporganisaties, producenten en auteurs (financiering, kwaliteit van de programma's, cultureel programma), de belangen van de consumenten en kijkers (zo nauwkeurig mogelijke informatie, gevarieerd aanbod, goedkope programma's), de belangen van de reclamesector (vrij gebruik van alle media naar gelang van de specifieke aard hiervan) en de belangen van de overige reclamemediën (redelijk aandeel in de reclameopbrengst) tegen elkaar dienen te worden afgewogen.

5.6.1. Het Comité is verontrust over de effecten van de reclame op de televisie. De invloed van deze reclame op de consument is aanzienlijk. Als methode van financiering van tv-produkties zou de reclame kunnen leiden tot enige nivellering van de kwaliteit van de programma's wanneer men meer oog zou hebben voor de kijkdichtheid en niet zozeer voor de kwaliteit. Wel kan het Comité zich vinden in de opvatting van de Commissie dat op dit gebied minimumnormen dienen te worden vastgesteld. In dit verband stelt het Comité het volgende voor:

— reclame en de overige programma's dienen duidelijk van elkaar gescheiden te zijn;

— mogelijkheid om bepaalde — op restrictieve wijze aangewezen — programma's slechts eenmaal door reclameboodschappen te onderbreken;

— verbod op reclame voor tabaksfabrikanten, farmaceutische producten of diergeneesmiddelen;

— beperking van de reclame voor alcoholische dranken;

— bijzondere regels ter bescherming van kinderen en opgroeiende jeugd tegen misbruik, misleiding en excessieve beïnvloeding;

— bij uitzendingen die geheel of gedeeltelijk door sponsors worden gefinancierd, mag de publicistische onafhankelijkheid van de omroep niet in het gedrang komen. De naam van de sponsors dient vóór en/of na de uitzending te worden vermeld;

— om concurrentievervalsing te voorkomen, dienen publiekrechtelijke of onafhankelijke omroeporganisaties in dezelfde mate hun activiteiten door middel van reclame te kunnen financieren.

5.6.2. Wat een eventuele beperking van de reclamezendtijd betreft, gaat het Comité ervan uit dat de noodzaak van een regeling dienaangaande, zoals de Commissie voorstaat, in dit stadium nog niet bestaat.

5.6.2.1. In de eerste plaats dienen de omroeporganisaties tot zelfbeperking over te gaan, omdat de tolerantiedrempel van de televisiekijker niet mag worden overschreden: teveel reclame zal automatisch tot negatieve reacties bij de mondige kijker leiden.

5.6.2.2. Bovendien kennen sommige Lid-Staten bij de wet vastgelegde restrictieve bepalingen en in elk geval een gedragscode waarop door de overheid toezicht wordt uitgeoefend, waarmee gepoogd wordt een zeker evenwicht tussen programma en reclame te bereiken. Los hiervan moet eerst nog diepgaander onderzoek worden verricht, alvorens te bepalen, hoeveel zendtijd maximaal voor reclame mag worden gebruikt.

5.6.2.3. Hetzelfde geldt voor het rekening houden met de religieuze gevoelens van de bevolking, vooral wat het uitzenden van reclameboodschappen op zon- en feestdagen betreft.

5.6.2.4. Mocht de Commissie een maximumduur voor de gemiddelde dagelijkse reclamezendtijd willen voorstellen, dan behoudt het Comité zich voor hierover bij de behandeling van de concrete richtlijnvoorstellen definitief een oordeel uit te spreken.

5.7. De Lid-Staten dienen ervoor te zorgen dat beperkende regelingen bij eerste uitzendingen worden nageleefd, in het bijzonder door inschakeling van bestaande of oprichting van nieuwe organen voor zelfcontrole. Preventieve censuur zou ook bij grensoverschrijdende verspreiding van programma's voor de Gemeenschap een inbreuk op een grondrecht zijn.

5.8. De Commissie zou in het kader van „Televisie zonder grenzen” dienen na te gaan of het mogelijk is programma's voor niet-Lid-Staten te produceren (in het bijzonder voor de Verenigde Staten), ten einde deze niet-Lid-Staten voor te lichten over de activiteiten en de problemen van de Gemeenschap. Dank zij dergelijke programma's, die door deze niet-Lid-Staten wel reeds richting Gemeenschap worden uitgezonden, zou de Gemeenschap ervoor kunnen zorgen dat de bevolking in die landen een idee krijgt van haar beleid en doelstellingen.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economische en Sociaal Comité
G. MUHR

Bijlage

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

Verworpen wijzigingsvoorstel

Het volgende in overeenstemming met het Reglement van Orde ingediende wijzigingsvoorstel is door het Comité tijdens de behandeling van het advies verworpen:

Paragraaf 5.6.1, derde gedachtenstreepje

De woorden „verbod op” te schrappen en te vervangen door „beperkingen van de ...”.

Toelichting

Dit zou juridisch toepasselijke „gedragscodes” mogelijk maken om op reclame voor tabaksfabrikaten zo doeltreffend mogelijk toezicht uit te oefenen, ten einde de consumenten en alle werknemers in deze bedrijfstak afdoende te beschermen.

Uitslag van de stemming

Vóór: 24, tegen: 58, onthoudingen: 8.

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een verordening van de Raad betreffende een communautaire steunregeling voor andere dan documentaire film- en televisiecoproducties ⁽¹⁾

(85/C 303/08)

De Raad heeft op 2 mei 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake bovengenoemd voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 4 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Broicher.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende adviesuitgebracht, dat met 73 stemmen vóór en 2 stemmen tegen, bij 9 onthoudingen, is goedgekeurd.

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité spreekt in beginsel zijn voldoening uit over hetgeen met dit voorstel voor een verordening wordt beoogd, zoals reeds in zijn advies inzake het „Groenboek over het instellen van de gemeenschappelijke markt voor de omroep met name via satelliet en kabel” is uiteengezet.

1.2. Dit voorstel vertoont evenwel een aantal lacunes, vooral wat de uitvoerbaarheid ervan in de praktijk betreft. Deze lacunes zijn soms toe te schrijven aan het feit dat men zich niet voldoende bewust is van de fundamentele verschillen tussen

— het produceren en uitzenden van tv-programma's enerzijds

en

— het produceren en de verkoop van speel(bioscoop)films anderzijds.

Met de bedoeling ten behoeve van deze twee sectoren iets te doen, wordt een in hoofdzaak gelijksoortige overkoepelende steunregeling voor beide sectoren, waarvan de marktpositie vooral binnen de Gemeenschap fundamenteel verschillend is, ingevoerd.

1.3. In de Lid-Staten worden tv-producties uitsluitend uitgezonden door de daartoe opgerichte of toegelaten tv-organisaties (staats-, publiekrechtelijke of particuliere organisaties). Het aantal tv-organisaties in de afzonderlijke Lid-Staten is beperkt (in het algemeen zijn er tussen twee en ten hoogste vijf programma's van nationale betekenis). Ook bij de toelating van particuliere omroeporganisaties komt het onder deze organisaties al ras tot een feitelijke monopolie- of oligopolievorming (b.v. Berlusconi of het Sat-1-consortium in de Bondsrepubliek Duitsland). De tv-organisaties bekostigen de door hen uitgezonden producties in beginsel uit de opbrengst van de kijkelden of uit de reclameopbrengsten, doch zij hebben er belang bij dat de produktiekosten van deze programma's zo laag mogelijk blijven. Vooral onder de tv-organisaties van de kleine Lid-Staten met verhoudingsgewijs geringe inkomsten bestaat een aanzienlijke afhankelijkheid van de (overwegend Anglo-Amerikaanse) markt waarop tv-producties te koop worden aangeboden. De tv-organisaties van grote landen vertonen daarentegen meestal de tendens, een groot

gedeelte van hun producties uitsluitend op de eigen behoeften af te stemmen en deze zelf te produceren. De in te voeren steunregeling kan een stimulans zijn om meer dan tot dusver internationale coproducties — waarvan er zeer zeker reeds een gevarieerde hoeveelheid is — uit te zenden en zowel het aankopen van kant-en-klare producties als het produceren van zuiver nationale eigen programma's enigszins in te krimpen.

1.3.1. Een positief punt is dat het voorstel voor een verordening uitsluitend gericht zal zijn op verlening van steun voor coproducties in de sector „amusement”. In deze sector zal niet alleen in de toekomst de behoefte het grootste zijn — hoewel het binnen afzienbare tijd niet tot een vertienvoudiging ervan zal komen —, maar deze sector is tot dusver ook het meest afhankelijk van de internationale markt voor de aankoop van producties. Tevens leent de sector „amusement” zich nog het meest voor het overbruggen van verschillen tussen de betrokken volkeren. Afgezien van het belang van deze sector voor economie en werkgelegenheid is ook het culturele belang van de Europese speelfilm een reden om financiële steun te verlenen voor coproducties.

1.3.2. Nog een positief punt is dat ook particuliere producers die voor anderen programma's maken, financiële steun kunnen krijgen ⁽²⁾.

1.3.3. Resumerend kan worden gezegd dat bij verlening van financiële steun voor televisiecoproducties het resultaat op de markt, zodra de desbetreffende overeenkomsten inzake coproductie van een programma zijn gesloten en zodra is toegezegd dat de produktie zal worden uitgezonden, in hoofdzaak al vaststaat. De overeengekomen coproductie zal in de betrokken Lid-Staten doorgaans een- of tweemaal worden uitgezonden. Aangezien het financiële resultaat wanneer de desbetreffende overeenkomsten zijn gesloten daardoor reeds min of meer vaststaat, vormt het verstrekken van een renteloze lening een minimumstimulans, welke dient te worden geboden om te bereiken dat van

⁽²⁾ Deze particuliere producers spelen bij voorbeeld bij het produceren van programma's voor het ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen) in de Bondsrepubliek Duitsland een belangrijke rol. Jaarlijks worden in de Bondsrepubliek door ca. 60 zelfstandige producers in opdracht programma's geproduceerd, waarmee een bedrag van om en nabij 200 miljoen DM is gemoeid; dit bedrag maakt ca. 40 % van de hiervoor beschikbare gelden uit.

⁽¹⁾ PB nr. C 125 van 22. 5. 1985, blz. 13.

dit aanbod gebruik wordt gemaakt. Het verdere besparingseffect — dat echter ook zonder verlening van financiële steun door de Gemeenschap ontstaat — is dat de betrokken landen de produktiekosten onder elkaar verdelen, doch dat elk land voor zich volledig het recht krijgt om de produktie uit te zenden.

1.4. Bij een speelfilm liggen de zaken heel anders:

1.4.1. Een speelfilm is per definitie een produkt dat voornamelijk voor de internationale markt is bestemd en vindt zijn weg naar de markt via de bioscopen in de afzonderlijke landen, waarbij het er niet toe doet of deze speelfilm al dan niet een internationale coproductie is. Of een film op de markt te verkopen is, wordt uiteindelijk aan het loket van de bioscoop bepaald. Hierop kan ook door een gegarandeerde distributie van de film niet worden vooruitgelopen. Dit betekent dat het financiële resultaat tot het einde toe onzeker blijft. De opbrengst van een bioscoopfilm kan tien-, zelfs honderdmaal zo groot zijn als de produktiekosten ervan, doch kan ook slechts een fractie van de produktiekosten bedragen, zodat producers zelfs niet in staat zijn om een verstrekte lening terug te betalen.

1.4.2. De Europese bioscoopfilmindustrie dient, afgezien van het feit dat deze sector een crisis doormaakt, ook om een andere reden financiële bijstand van de Gemeenschap te krijgen, namelijk omdat internationale coproducties ontstaan, waardoor de Europese bioscoopbezoeker het gevoel krijgt dat hij deel uitmaakt van een echte Gemeenschap. Uiteindelijk komt deze financiële steun van de Gemeenschap voor films ook weer de Europese televisie als eindgebruiker ten goede.

1.4.3. Wel dienen in dit verband per sector procedures te worden uitgewerkt voor de indiening van aanvragen en verlening van financiële steun die zijn afgestemd op de in voorgaande genoemde kenmerken van deze sectoren. Het comité stelt daarom voor om de verordening duidelijk te splitsen in een gedeelte waarin de selectiecriteria en wijze van verlening van financiële steun voor de sector „televisie” en een gedeelte waarin deze punten voor de sector „bioscoop” afzonderlijk zijn geregeld. Met een dergelijke, weliswaar gesplitste maar in dezelfde verordening vervatte steunregeling zou gewaarborgd zijn dat de twee sectoren tegelijkertijd in aanmerking komen van de EG-steunregeling.

1.4.4. Ten aanzien van de sector „bioscoopfilm” vestigt het Comité er tevens de aandacht op dat er behalve een specifieke steunregeling ook een harmonisatie van de wettelijke voorschriften van de Lid-Staten moet komen, om een echte Europese binnenmarkt tot stand te kunnen brengen. Daarom dient de Commissie in samenwerking met vertegenwoordigers van deze branche maatregelen te nemen waardoor het concurrentievermogen van de Europese producenten van bioscoopfilms in de gehele wereld wordt verbeterd.

2. Bijzondere opmerkingen over de afzonderlijke bepalingen van het voorstel voor een verordening

2.1. Artikel 1

Ten einde vorderingen te kunnen maken bij de verwezenlijking van het in de derde alinea van dit artikel genoemde doel, zou moeten worden nagegaan of copro-

duktiepartners uit de zogenaamde „kleine” Lid-Staten ook voor financiële steun in aanmerking zouden komen indien zij niet volledig aan de overige criteria voldoen. In elk geval dient in de verordening duidelijk te worden aangegeven, op welke wijze het stimuleren van coproducties in de kleine Lid-Staten dient te worden geïntensiveerd.

2.2. Artikel 3, lid 1

In tegenstelling tot de sector „televisie” dient bij een filmcoproductie het recht op financiële steun reeds te gelden wanneer deze film door twee partners uit verschillende Lid-Staten wordt gemaakt.

2.3. Artikel 3, lid 4

Volgens het Comité dient in de sector „film” het maximumpercentage (60 %) te vervallen. Ten aanzien van de sector „televisie” moet worden afgewacht welke ervaring hiermee wordt opgedaan.

2.4. Artikel 3, lid 6

Volgens het voorstel voor een verordening mag de inbreng van coproducers uit niet-Lid-Staten niet meer dan 20 % bedragen. Het Comité constateert dat de Commissie geen economische argumenten voor dit maximumpercentage aanvoert. Hoewel dit maximumpercentage van 20 % thans uit politiek oogpunt wellicht verantwoord is, zal dit op de lange duur een obstakel voor coproducties vormen. Het Comité verzoekt de Commissie aan de hand van de opgedane ervaring het vastgestelde maximumpercentage op gezette tijden onder de loep te nemen.

2.5. Artikel 4, lid 2

Overeenkomstig de opmerking over artikel 3, lid 1, dient de voorwaarde dat de distributie van filmcoproducties gegarandeerd moet zijn, tot twee Lid-Staten te worden beperkt.

2.6. Artikel 5, lid 3

Verkoopstimulerende maatregelen spelen bij tv-producties, gezien de in het begin van dit document beschreven situatie, geen beslissende rol. Wel is het van belang dat kopieën in verscheidene talen worden vervaardigd. Over het geheel genomen dient echter ten aanzien van de kostenfactoren waarvoor financiële steun wordt verleend, geen inhoudelijke beperking te worden gemaakt. Daarom lijkt een proportionele staffeling van de financiële steun per kostengroep, zoals produktie enerzijds en verhuur anderzijds, voor deze twee sectoren niet gewenst.

2.7. Artikel 6, lid 3

Aangezien bij filmproducties — in tegenstelling tot televisiecoproducties waarvoor renteloze leningen worden verstrekt (zie artikel 7, lid 1) — rente op de financiële bijstand moet worden betaald, dient de Commissie bij het bepalen van het rentepercentage en de wijze van terugbetaling in elk geval rekening te houden met de economische problemen van deze branche.

Voorts dient volgens het Comité in dit voorschrift te worden gepreciseerd dat terugbetaling van het voorschot overeenkomstig de behaalde recette geschiedt.

2.8. Artikel 8

Over de door de Commissie vast te stellen uitvoeringsverordening waarin zo belangrijke kwesties als de wijze van verlening van financiële steun en de selectiecriteria dienen te worden geregeld, dient het Economisch en Sociaal Comité te worden geraadpleegd.

2.9. Artikel 9

De op te richten groep van deskundigen is, althans wat de sector „tv-producties” betreft, te groot en een te log forum. Tevens is het niet bijzonder zinvol om bij de beoordeling van tv-producties filmverhuurders te laten meewerken.

Daarom moet de mogelijkheid worden gecreëerd om tv-producties een kleinere groep van deskundigen, waarvan de samenstelling specifiek op de tv-sector is afgestemd, een oordeel te laten uitspreken. Eigenaars van bioscopen behoeven ook geen deel uit te maken van de groep van deskundigen voor de sector „bioscoopfilm”.

2.10. Artikel 13

Het Comité doet de suggestie om het jaarlijks uit te brengen verslag behalve aan Raad en Europees Parlement ook aan het Economisch en Sociaal Comité voor te leggen.

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

In de loop van de discussie aangebrachte tekstwijziging:

Tijdens de behandeling van het advies van de Afdeling werd de volgende passage door een wijzingsvoorstel geschrapt en vervangen door een nieuwe tekst:

2.4. Artikel 3, lid 6

Mocht onderhavige verordening tot doel hebben, Europese coproducties van tv-programma's te stimuleren en de positie van deze coproducties op de wereldmarkt te verbeteren, dan mag het percentage van de inbreng van coproducers uit niet-Lid-Staten niet te restrictief worden vastgesteld. Hierdoor zou namelijk de mogelijkheid teniet worden gedaan om voor de Europese coproducties een grotere afzetmarkt te ontsluiten dan die van de Lid-Staten van de Gemeenschap, waardoor de coproducties rendabeler worden. De ervaring leert dat een gewaarborgde uitzending van coproducties in niet-Lid-Staten over het algemeen alleen maar haalbaar is indien de desbetreffende landen aan een coproductie deelnemen. Tevens zou de financiële inbreng van de coproducenten uit de Lid-Staten kunnen worden verminderd wanneer de kosten van een coproductie meer ook over coproducenten uit niet-Lid-Staten kunnen worden omgeslagen, te meer daar door deze inbreng uit niet-Lid-Staten de totale kosten niet toenemen. De overheersende invloed van de coproductiepartners uit de Lid-Staten zou ook nog gewaarborgd zijn, wanneer zij ten minste 60 % van de produktiekosten voor hun rekening nemen. Deze overwegingen gelden evenzeer voor filmcoproducties en bieden een grotere waarborg dat de daarvoor in de vorm van voorschotten op de recette verleende financiële steun wordt terugbetaald.

Uitslag van de stemming

Vóór: 38, tegen: 33, onthoudingen: 9.

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der Lid-Staten inzake melkvoeding voor zuigelingen en opvolgmelkvoeding ⁽¹⁾

(85/C 303/09)

De Raad heeft op 18 januari 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake voornoemd onderwerp.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumptie, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 9 juli 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Hilkens.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 25 september) het volgende advies uitgebracht, dat met 48 stemmen vóór en 19 stemmen tegen bij 6 onthoudingen is goedgekeurd:

1. Algemene opmerkingen

1.1. Het Comité stemt in met het voorstel van de Commissie voor een richtlijn ter harmonisering van de wetgevingen der Lid-Staten inzake melkvoeding voor zuigelingen en opvolgmelkvoeding, maar het maakt daarbij de volgende opmerkingen:

1.2. Het verheugt het Comité dat in de tiende overweging bij het voorstel wordt gesteld dat, met het oog op een betere bescherming van de gezondheid van zuigelingen, de samenstellings- en etiketteringsvoorschriften moeten aansluiten bij de beginselen en doelstellingen als neergelegd in de door de 34e vergadering van de Wereldgezondheidsorganisatie in mei 1981 vastgestelde gedragscode voor het op de markt brengen van vervangingsmiddelen voor moedermelk.

1.2.1. Het feit dat de Gemeenschap en alle Lid-Staten de WHO-code, in de vorm van een aanbeveling, reeds hebben goedgekeurd, is een reden te meer om de desbetreffende wetgeving zoveel mogelijk gelijk te trekken met WHO-code.

1.2.2. Het Comité heeft nota genomen van de alternatieve vrijwillige IDACE-code, welke is voorgesteld door de nationale verenigingen van fabrikanten van dieetvoeding in de EEG, maar het geeft de voorkeur aan het WHO-code.

1.2.2.1. Het Comité benadrukt dat in de preambule van de IDACE-code met zoveel woorden gesteld wordt dat „deze vrijwillige code een minimumvereiste is en bestaande of voorgenoemde bijzondere nationale regelingen niet uitsluit. De code prevaleert niet over nationale wetgeving of EEG-voorschriften”.

1.2.3. Verder is het het Comité bekend dat de Codex-commissie van de FAO/WHO voor speciale dieetvoeding (waarin de Gemeenschap als zodanig en de meeste Lid-Staten afzonderlijk vertegenwoordigd zijn) reeds normen heeft vastgelegd voor babyvoeding en momenteel werkt aan een voorstel betreffende normen voor vervolgvvoeding voor grotere baby's en jonge kinderen.

1.2.3.1. Deze voorstellen lijken een ruimer terrein te bestrijken dan het onderhavige voorstel; het Comité verzoekt de Commissie de teksten van de Codex-commissie

te bestuderen en haar eigen voorstel zo nodig te herzien, ten einde te zorgen voor een zekere harmonisering.

1.3. Wat het belangrijke punt van de etikettering betreft, zij benadrukt dat het etiket op moedermelksubstituten in de eerste plaats een identificatie van het produkt moet geven, vooral ter onderscheiding van volle-melkpoeder of andere melkpoeders, en in de tweede plaats informatie en adviezen voor het juiste gebruik van het produkt moet bevatten, en geen verkoopbevorderende reclame.

1.3.1. Het Comité acht het noodzakelijk dat die informatie op voor de meeste moeders duidelijk begrijpelijke wijze wordt verstrekt; daarbij dient rekening te worden gehouden met het lage scholingsniveau dat bepaalde bevolkingsgroepen, zowel in de Lid-Staten als in de Derde Wereld, nog steeds hebben. Niet nauwkeurig opvolgen van de instructies kan bijzonder ernstige gevolgen hebben.

1.3.2. Hoewel het Comité welwillend staat tegenover het in de WHO-code vervatte beginsel dat geen afbeeldingen van baby's mogen worden gebruikt om moedermelksubstituten te idealiseren — tekeningen ter verduidelijking zijn overigens wel toegestaan — wijst het er bijgevolg op dat voor afzetgebieden waar nog veel analfabetisme voorkomt, getekende afbeeldingen van baby's het enige middel kunnen zijn om duidelijk te illustreren hoe het produkt moet worden gebruikt.

1.3.3. Het Comité is niettemin van mening dat bepaalde belangrijke voorschriften uit de WHO-code in de voorgestelde richtlijn zouden moeten worden opgenomen en dat de etiketten met name het volgende zouden moeten bevatten:

- a) de woorden „belangrijke mededeling” of iets van dien aard;
- b) de vermelding dat borstvoeding de voorkeur verdient, in bewoordingen die moeders welke geen borstvoeding kunnen geven geen schuldgevoel bezorgen;
- c) de vermelding dat het produkt alleen mag worden gebruikt op advies van een deskundige werkzaam in de gezondheidszorg;
- d) voorschriften voor de juiste bereiding en een waarschuwing voor de risico's van verkeerde wijze van bereiden.

1.4. Met betrekking tot artikel 5 van de WHO-code aangaande reclame en andere vormen van ver-

(1) PB nr. C 28 van 30. 1. 1985, blz. 3.

koopbevordering gericht tot het grote publiek en tot moeders, meent het Comité dat een algemeen verbod van dergelijke activiteiten — zoals ook in de WHO-code wordt aanbevolen — wenselijk is. Indien er, zoals de Commissie stelt, in sommige Lid-Statens echter werkelijk grondwettelijke bezwaren zouden bestaan tegen een dergelijk algeheel verbod, is het Comité van oordeel dat overleg moet worden gepleegd met de betrokken fabrikanten om langs de weg van de producenten-consumenten-dialoog tot overeenstemming te komen over een algemeen reclameverbod overeenkomstig de bepalingen van de WHO-code.

1.5. Het Comité is het in het algemeen eens met de in de bijlagen opgenomen minimum- en maximumeisen voor de essentiële samenstelling van melkvoedingen, maar tekent daarbij aan dat de voorschriften van de Codex Alimentarius hiervan soms afwijken. Het Comité verzoekt de Commissie derhalve aandacht te besteden aan deze kwestie, en met name aan het eiwitgehalte.

1.6. Het Comité wijst de Commissie erop dat het lopende overleg met de WHO en met UNICEF over dit voorstel moet worden voortgezet.

2. Bijzondere opmerkingen

2.1. Artikel 1, lid 1

Het Comité merkt op dat er op internationaal niveau onenigheid gerezen is over de juiste betekenis van de term „opvolgmelkvoeding”. In het verslag van het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding (14e reeks) wordt de term „vervolgvoeding” gebruikt, maar de Codex-commissie voor speciale dieetvoeding heeft de term „opvolgvoeding” (of „vervolgvoeding”) voorgesteld (ter onderscheiding van opvolgmelk), met als voorbehoud dat staten overeenkomstig nationaal gebruik aanduidingen aan de benaming mogen toevoegen.

2.1.2. Het Comité verzoekt de Commissie derhalve termen te gebruiken die door de consument gemakkelijker worden begrepen dan de voorgestelde benamingen.

2.2. Artikel 1, lid 2

2.2.1. Het Comité merkt op dat men het internationaal ook niet eens is over de exacte leeftijd waarop van

borstvoeding of volledige zuigelingenvoeding moet worden overgegaan op andere soorten voeding.

2.2.2. Het Comité stelt echter vast dat de aanbeveling van het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding (14e reeks), die in het Commissiedocument wordt vermeld, spreekt van „4-6 maanden”.

2.2.3. Het Comité heeft verder vernomen dat de Codex-commissie nu voorstelt in haar ontwerp-tekst in plaats van „6 maanden” „4-6 maanden” te kiezen als aanduiding van de leeftijd waarop op andere voeding kan worden overgeschakeld.

2.2.4. Het Comité verzoekt de Commissie, de tekst van haar voorstel in overeenstemming te brengen met die van de Codex-commissie.

2.3. Artikel 9, lid 1

2.3.1. Er dient ook voor te worden gezorgd dat steeds de officiële benamingen worden gebruikt. Verkoopbenamingen dienen, zo zij worden gebezigd, niet los te worden gebruikt, maar samen met de beschrijving van het produkt.

Artikel 9, lid 2, sub a) en sub c)

2.3.2. Zowel sub a) als sub c) dient het woord „speciaal” te worden geschrapt, aangezien het in de context overbodig is.

Artikel 9, lid 2, sub f)

2.3.3. Deze tekst dient te worden gewijzigd, ten einde rekening te houden met de in paragrafen 1.3 tot en met 1.3.3 van de „algemene opmerkingen” van dit advies gemaakte opmerkingen.

Artikel 9, lid 4

en

artikel 9, lid 5

2.3.4. De formulering van de leden 4 en 5 dient volgens het Comité te worden herzien, omdat duidelijker moet worden aangegeven dat het etiket alleen mededelingen van zakelijke aard en geen het produktidealiserende of verkoopbevorderende teksten mag bevatten (lid 4), en geen aanspraak op een specifieke samenstelling mag doen blijken (lid 5).

Gedaan te Brussel, 25 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

A. Verworpen wijzigingsvoorstellen

De volgende wijzigingsvoorstellen, die overeenkomstig de bepalingen van het Reglement van Orde zijn ingediend, werden tijdens de discussie door het Comité verworpen.

Paragraaf 1.2.2

Het slot van deze tekst als volgt te doen luiden:

„... van diëtvoeding in de EEG, en die beoogt de beginselen en doelstellingen van de WHO-code om te zetten in maatregelen die zijn aangepast aan de in de EEG heersende sociaal-economische omstandigheden.”.

Motivering

De tekst van het ontwerp-advies bergt het gevaar in zich dat verwarring ontstaat ten aanzien van twee codes die noch dezelfde doelstelling, noch dezelfde draagwijdte hebben. De WHO-code is gericht tot de nationale instanties en met name tot instanties voor gezondheidszorg; iedereen is verplicht tot naleving ervan, omdat zij in de nationale wetgevingen is opgenomen.

De IDACE-code is een door de betrokken industrie vrijwillig aangegane overeenkomst, waarin (daarop wordt in bijlage III bij het richtlijnvoorstel zeer duidelijk gewezen) de beginselen en doelstellingen van de WHO-code in een andere vorm zijn overgebracht.

Bovendien geldt de WHO-code voor de gehele wereld, terwijl de IDACE-code is aangepast aan de situatie in de EEG.

Doel van het wijzigingsvoorstel is slechts, de zaken duidelijker te stellen.

Uitslag van de stemming

Vóór: 29, tegen: 44, onthoudingen: 7.

Paragraaf 1.3

In de vierde regel de volgende woorden te laten vervallen:

„en geen verkoopbevorderende reclame”.

Motivering

Overbodig. Men mag thans al reeds geen verkoopbevorderende reclame op het etiket plaatsen.

Uitslag van de stemming

Vóór: 32, tegen: 51, onthoudingen: 4.

Paragraaf 1.3.2

Deze paragraaf te schrappen.

Motivering

De afbeelding van baby's (of van moeders) op verpakkingen behoort tot de meest verleidende reclame, met name wanneer het om ongeletterden gaat. In paragraaf 1.3 wordt gesteld dat geen verkoopbevorderende reclame mag worden gemaakt — conform artikel 4 van het voorstel —; afbeeldingen van bedoelde aard zouden hiertegen indruisen.

Uitslag van de stemming

Vóór: 9, tegen: 47, onthoudingen: 23.

Paragraaf 1.3.3

De tekst sub c) door de volgende woorden te vervangen:

„de vermelding „vraag uw gezondheidsdeskundige om raad aangaande de voeding van uw kind” ”.

Motivering

De huidige tekst sub c) geeft een verkeerde indruk van de zaken: melkvoeding voor zuigelingen behoort tot de levensmiddelen en is geen medicament.

Daarom geeft het geen pas, een beperking van deze aard op te stellen, waardoor met name bij moeders verwarring kan ontstaan.

Uitslag van de stemming

Vóór: 26, tegen: 41, onthoudingen: 12.

Paragraaf 1.4

Deze paragraaf te laten wegvallen.

Motivering

Fabrikanten van zuigelingenvoeding staan achter de voorgestelde IDACE-code. Tot dusver heeft de industrie zich reeds een vrijwillig reclameverbod opgelegd. Uit dien hoofde is er geen behoefte aan een wettelijke regeling. Dit houdt ook rekening met het feit dat er in sommige landen grondwettelijke bezwaren bestaan tegen een dergelijk algeheel verbod. Indien echter de IDACE-code in de richtlijn zou worden opgenomen, bestaat daartegen geen bezwaar.

Uitslag van de stemming

Vóór: 22, tegen: 48, onthoudingen: 4.

Paragraaf 1.4

Deze tekst te schrappen vanaf „Indien er, zoals...”.

Motivering

Toespeling op grondwettelijke bezwaren is niet gerechtvaardigd of komt in ieder geval te laat: de Lid-Staten hebben namelijk de WHO/UNICEF-code aanvaard zonder een dergelijk voorbehoud te maken.

Uitslag van de stemming

Vóór: 31, tegen: 34, onthoudingen: 9.

Artikel 9, lid 4

Te vervangen door de volgende tekst:

„Artikel 9, lid 4

In de eerste alinea van artikel 9, lid 4, moet het woord „aangepast” geschrapt worden.”.

Motivering

Er bestaat bezwaar tegen dat op het etiket ook het woord „aangepast” niet mag voorkomen. Aangepast immers geeft aan dat de voeding aangepast is aan de behoeften van de zuigeling, in tegenstelling met niet-aangepaste koemelk.

Uitslag van de stemming

Vóór: 28, tegen: 37, onthoudingen: 8.

B. TEKSTWIJZIGING

De volgende passage uit het advies van de Afdeling is komen te vervallen door goedkeuring van een tijdens de discussie gedaan wijzigingsvoorstel.

Artikel 9, lid 6

„Niet alleen de verbodsbepalingen van lid 4 en lid 5 dienen van toepassing te zijn, maar tevens de gebodsbepalingen van lid 3. Lid 6 van artikel 9 dient in die zin te worden aangepast.”.

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 73/404/EEG betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgeving der Lid-Staten inzake detergentia ⁽¹⁾

(85/C 303/10)

De Raad heeft op 14 juni 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake bovengenoemd voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening, was met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden belast. Daarna heeft het Comité de heer Ramaekers als algemeen rapporteur aangewezen.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 26 september) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd:

1. Het Comité gaat alleen akkoord met de voorstellen van de Commissie inzake de verlenging van de uitzonderingsregeling tot 31 december 1990 voor zover het industriële toepassingen betreft. Om nader te noemen redenen meent het dat deze uitzonderingsregeling niet van toepassing behoeft te zijn voor detergentia voor huishoudelijke afwasmachines. Niet-ionische oppervlakteactieve stoffen worden op dit moment nog aangewend in produkten voor afwasmachines en in reinigingsmiddelen waarvan gebruik wordt gemaakt in de levensmiddelen- en drankenindustrie en in de metaalverwerkende industrie.
2. Het Comité betreurt echter dat verlenging van de uitzonderingsregeling inzake de voorgeschreven biologische afbreekbaarheid van oppervlakteactieve stoffen noodzakelijk is. Het blijkt namelijk dat sedert 1973, toen de eerste richtlijn werd vastgesteld, weinig onderzoek gedaan is naar het commerciële gebruik, omdat sommige Lid-Staten daar weinig belang aan hechtten.
3. Het Comité is van mening dat deze uitzonderingsregeling niet eindeloos verlengd kan worden, omdat anders het ontbreken van een onderzoekbeleid nog zou worden beloond. Daarom vindt de Afdeling dat dit (verlenging tot 31 december 1990) voor alle Lid-Staten van de Gemeenschap de laatste verlenging moet zijn.
4. Het Comité wijst erop dat de door de Commissie aangevoerde argumenten om de uitzonderingsregeling te

verlengen weliswaar aannemelijk zijn voor industriële toepassingen, maar voor huishoudelijke toepassingen minder goed opgaan.

- 4.1. Er zouden namelijk al vervangende stoffen bestaan voor huishoudelijke afwasmachines, waarvoor het schuim niet zo'n groot probleem vormt, aangezien het water hierin onder lagere druk staat dan in industriële wasmachines.
- 4.2. Aan de andere kant moet worden opgemerkt dat de markt van schoonmaakmiddelen voor huishoudelijke afwasmachines groeit. Daardoor zullen de lozingen van biologisch onvoldoende afbreekbare schoonmaakmiddelen toenemen als wordt vastgehouden aan een verlenging.
- 4.3. Hoewel de samenstelling van industriële schoonmaakmiddelen aan de plaatselijke kwaliteit van het water kan worden aangepast, lijkt dit argument niet zozeer te gelden ten aanzien van schoonmaakmiddelen voor huishoudelijk gebruik.
- 4.4. Het Comité is derhalve van mening dat de uitzonderingsregel niet meer zou mogen gelden voor schoonmaakmiddelen die voor huishoudelijke afwasmachines zijn bestemd. De uitzonderingsregeling zou echter nog voor een korte periode, bij voorbeeld een jaar, moeten blijven gelden, om de industrie in een aantal Lid-Staten de tijd te geven zich aan te passen.
5. Het Comité vindt dat de uitzonderingsregelingen niet door de Lid-Staten mogen worden misbruikt. De Commissie mag niet worden gehinderd in haar beleid dat gericht is op opheffing van de handelsbelemmeringen.

(1) PB nr. C 139 van 7. 6. 1985, blz. 4.

Gedaan te Brussel, 26 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het voorstel voor een tiende richtlijn van de Raad op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende de grensoverschrijdende fusie van naamloze vennootschappen ⁽¹⁾

(85/C 303/11)

De Raad heeft op 28 januari 1985 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake bovengenoemd voorstel.

De Afdeling voor industrie, handel, ambacht en dienstverlening, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 10 juli 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Flum.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 26 september) het volgende advies uitgebracht, dat met 66 stemmen vóór en 9 stemmen tegen bij 9 onthoudingen is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. Met het oog op de politieke eenwording van de Gemeenschap verricht de Commissie grote inspanningen om door harmonisering van de juridische, fiscale en financiële bepalingen de hiertoe noodzakelijke voorwaarden te scheppen en herstructurering van de ondernemingen te vergemakkelijken (zie Memorandum van de Commissie inzake „De industriepolitiek van de Gemeenschap”, maart 1970) „... ten einde in de Gemeenschap soortgelijke voorwaarden te scheppen als bij een binnenmarkt.(...) Dergelijke hergroeperingen (brengen) in zoverre geen bezwaren (mee) als een doeltreffende concurrentie en daarmee de vrijheid van handelen en een keuze te doen voor leveranciers, afnemers en verbruikers gewaarborgd blijven; (...) dit terrein (wordt) beheerd door de mededingingsregels van de Verdragen van Rome en Parijs.” (Voorstel voor een richtlijn betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor fusies, splitsingen en inbreng van activa met betrekking tot vennootschappen uit verschillende Lid-Staten, PB nr. C 39 van 22. 3. 1969, blz. 1).

1.2. Dit streven naar schaalvergroting in de Europese economie, waardoor men de concurrentiepositie van de Europese ondernemingen ten opzichte van Amerikaanse en Japanse ondernemingen wil versterken, komt reeds tot uiting in artikel 220 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap. Het was de bedoeling dat de regeringen van alle Lid-Staten een verdrag met rechtstreekse werking zouden sluiten over de internationale fusie van naamloze vennootschappen.

1.3. In 1972 werd een ontwerp-verdrag opgesteld (zie bijlage 13/73 bij het Bulletin van de Europese Gemeenschappen). De onderhandelingen hierover werden echter in 1980 afgebroken zonder dat een besluit was genomen. Hetzelfde gebeurde met het Statuut voor Europese naamloze vennootschappen (S.E.; bijlage 4/75 bij het Bulletin van de Europese Gemeenschappen). Ter harmonisering van de nationale rechtsvoorschriften en ter voorbereiding van bovengenoemd verdrag werd op 9 oktober 1978 de derde vennootschapsrichtlijn op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende fusies van naamloze vennootschappen (Richtlijn 78/855/EEG)

(1) PB nr. C 23 van 25. 1. 1985, blz. 11.

goedgekeurd. In deze richtlijn worden de procedures voor binnenlandse fusies geharmoniseerd.

1.4. Het ging er in de eerste plaats om de medezeggenschapsrechten van de werknemersvertegenwoordigingen in de ondernemingsorganen te waarborgen en een oplossing te vinden voor fiscale problemen. Dit laatste schijnt inmiddels bijna gelukt te zijn. De Gemeenschapsinstellingen zijn echter ook bijzondere betekenis gaan hechten aan de voor de financiering van de investeringen noodzakelijke samenwerking van ondernemingen en de Raad heeft inmiddels het voorstel voor een verordening inzake de Europese groepering tot samenwerking ⁽²⁾ goedgekeurd. In aansluiting hierop wordt nu de volgende stap gedaan, namelijk regeling van de grensoverschrijdende fusie, ten einde weer iets dichterbij de verwezenlijking van één enkele, duurzame binnenmarkt te komen.

1.5. De Commissie heeft derhalve op de grondslag van artikel 54 een richtlijnvoorstel ingediend waarin de Lid-Staten ertoe verplicht worden, deze geharmoniseerde bepalingen inzake het vennootschapsrecht in de nationale wetgevingen op te nemen wanneer de richtlijn eenmaal is goedgekeurd.

2. Rechtsvorm van de regeling betreffende de grensoverschrijdende fusie van naamloze vennootschappen

2.1. Het Economisch en Sociaal Comité is het met de Commissie eens dat een richtlijn over de internationale fusie van vennootschappen als rechtsvorm geschikter is dan een overeenkomst tussen de Lid-Staten. Een richtlijn heeft namelijk de volgende voordelen:

- zij waarborgt dat de maatschappelijke groeperingen geraadpleegd worden;
- zij valt rechtstreeks onder de jurisdictie van het Europese Hof van Justitie.

2.2. Aangezien in een dergelijke richtlijn verschillende nationale rechtsvoorschriften naast elkaar gebruikt worden, zouden de nationale uitvoeringsbepalingen afzonderlijk gepubliceerd moeten worden (artikel 16).

2.3. Het Economisch en Sociaal Comité acht het van wezenlijk belang dat met de rechtsvoorschriften betref-

(2) PB nr. C 103 van 28. 4. 1978.

fende grensoverschrijdende fusies slechts een juridisch kader geschapen wordt waarbinnen de rechtsvorm van bestaande ondernemingsfusies wordt aangepast.

3. Regeling van de medezeggenschapsrechten van de werknemersvertegenwoordigingen in organen van de onderneming

3.1. Het Comité is het er mee eens dat de medezeggenschapsrechten moeten worden geharmoniseerd en vindt dat in gelijke mate rekening moet worden gehouden met de wensen van werkgevers en van werknemers. Belangrijk acht het in dit verband de voorgestelde regeling betreffende de medezeggenschap van de werknemersvertegenwoordigingen in organen van de onderneming en de hiermee verband houdende bepaling in artikel 1, lid 3, dat de tiende richtlijn gedurende de overgangperiode niet toegepast behoeft te worden.

3.2. Hoewel het Comité het er in principe mee eens is dat een regeling moet worden getroffen voor de grensoverschrijdende fusie, is het er niet van overtuigd dat in de praktijk grensoverschrijdende fusies zullen plaatsvinden waarop de bepalingen van artikel 1, lid 3, van toepassing zouden zijn.

3.3. Het Comité vreest dat de ondernemingen zullen afzien van grensoverschrijdende fusies en terug zullen vallen op de talrijke reeds bestaande mogelijkheden tot grensoverschrijdende economische activiteiten.

3.4. De Commissie zou eerst moeten onderzoeken of een dergelijke regeling economische gefundeerd is en welke gevolgen zij met zich mee zou brengen. Om na te gaan welke belangstelling voor fusies bestaat, dient men ook de ervaringen op het nationale vlak te onderzoeken.

3.5. Bij dit onderzoek zouden niet alleen de gevolgen van fusies voor de ondernemingen maar ook de gevolgen voor de werknemers centraal moeten staan.

3.6. Het Comité is voorts van mening dat de tiende richtlijn geen oplossing biedt voor de problemen in verband met de nog steeds ter discussie staande vijfde richtlijn en de hierin neergelegde bepalingen inzake medezeggenschap in de organen van de onderneming.

3.7. Het Comité vindt unaniem dat het onderhavige ontwerp voor een tiende richtlijn herzien moet worden.

3.8. Hierbij zou rekening moeten worden gehouden met de suggesties van de in het Comité vertegenwoordigde groeperingen:

3.8.1. Enerzijds is het volgende opgemerkt:

— De restrictieve bepaling inzake medezeggenschap in artikel 1, lid 3, van het voorstel houdt in dat ondernemingen uit Lid-Staten die van deze bepaling gebruik maken, in zoverre gehandicapt zijn dat ze slechts als overnemende vennootschap aan een fusie kunnen deelnemen. Hierdoor zou hun concurrentiepositie rechtstreeks negatief worden beïnvloed.

— Door de restrictieve bepaling inzake medezeggenschap krijgen de medezeggenschapsvoorschriften een dimensie die ze in de nationale wetgeving niet hebben. Volgens het nationale recht kan bij voorbeeld aan een onderneming die onder de medezeggenschapsvoorschriften valt, een andere rechtsvorm worden gegeven, zodat deze voorschriften niet meer van toepassing zijn.

— De restrictieve bepalingen inzake medezeggenschap zouden ertoe leiden dat de uitwerkingen van de richtlijn in de Lid-Staten verschillend zijn.

— In een herziene ontwerp-richtlijn zou deze restrictieve bepaling moeten komen te vervallen.

3.8.2. Ook anderzijds werden kanttekeningen bij het Commissievoorstel geplaatst:

— Er is niet volledig gewaarborgd dat werknemers respectievelijk hun vertegenwoordigingen bij grensoverschrijdende fusies in de toezichtsorganen van de vennootschap blijven.

— Het gevaar bestaat dat reeds op nationaal niveau bestaande medezeggenschapsrechten worden aangetast.

— Aangezien wordt verwezen naar de vijfde richtlijn, die nog steeds in behandeling is, is het lang niet zeker dat de medezeggenschapsrechten in de ondernemingsorganen inderdaad behouden blijven en uitgebreid worden.

— Bij herziening van het richtlijnvoorstel zouden de rechten van de werknemers in een speciaal artikel moeten worden vastgelegd. Dit artikel zou verder moeten gaan dan de bepalingen van de in artikel 1, lid 4, genoemde Richtlijn 77/187/EEG.

— De beschermende bepalingen moeten niet alleen betrekking hebben op aandeelhouders en schuldeisers, maar ook de volgende punten omvatten:

— raadpleging van de werknemersvertegenwoordigingen;

— toestemming van de medebeslissende raad van toezicht/raad van beheer;

— garanties inzake de werkgelegenheid en aanspraak op een afvloeiingsregeling;

— handhaving van de zetels van werknemersvertegenwoordigingen in de organen van de onderneming.

3.8.3. Ter bescherming van de consument werd het volgende voorgesteld:

— Garantiebepalingen mogen door de fusie niet komen te vervallen.

- Bij grensoverschrijdende fusies moet erop worden toegezien dat de communautaire mededingingsvoorschriften gerespecteerd worden ten einde te voorkomen dat misbruik wordt gemaakt van machtsposities op de markt.
- Daarom moet tegelijk met de richtlijn inzake grensover-
- Gedaan te Brussel, 26 september 1985.

schrijdende fusies ook de voorgestelde regeling inzake concentratiecontrole worden ingevoerd.

Het Comité is van mening dat met deze suggesties van de belangengroeperingen in het Economisch en Sociaal Comité de basis is gelegd voor een herziening door de Commissie van het richtlijnvoorstel betreffende de grensoverschrijdende fusie van naamloze vennootschappen.

De Voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

G. MUHR

Vervolgadvies van het Economisch en Sociaal Comité

- inzake het voorstel voor een verordening van de Raad tot harmonisatie van bepaalde voorschriften van sociale aard voor het wegvervoer en Verordening (EEG) nr. 1463/70 betreffende de invoering van een controleapparaat bij het wegvervoer ⁽¹⁾
- de ontwerp-aanbeveling van de Raad ter verbetering van de toepassing van de sociale verordeningen op het stuk van het wegvervoer ⁽²⁾

(85/C 303/12)

Het Economisch en Sociaal Comité heeft op 27 februari 1985 advies ⁽³⁾ uitgebracht over de bovengenoemde onderwerpen:

Naar aanleiding daarvan heeft de Commissie op 13 augustus 1985 haar oorspronkelijk voorstel overeenkomstig artikel 149, tweede alinea, van het EEG-Verdrag gewijzigd ⁽⁴⁾.

De Afdeling voor vervoer- en communicatiewezenen van het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens haar 164e vergadering d. d. 11 september 1985 ingestemd met een voorstel van de heer L. J. Smith, rapporteur voor bovengenoemde onderwerpen, om overeenkomstig artikel 20, derde alinea, van het Reglement van Orde een vervolgadvies op te stellen. De Afdeling heeft het door de heer Smith ingediende ontwerp-advies met algemene stemmen goedgekeurd. Wel diende het Bureau van het Comité nog met deze procedure akkoord te gaan. (Deze toestemming is op 24 september 1985 verleend.)

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 26 september) het volgende advies uitgebracht, dat nagenoeg eenparig (geen stemmen tegen, bij 4 onthoudingen) is goedgekeurd:

1. Het Comité is op de hoogte gebracht van de recente ontwikkelingen bij de Raad rond de herziening van Verordening (EEG) nr. 543/69 (sociale verordening voor het wegvervoer). Het spreekt zijn waardering uit voor de aanzienlijke moeite die de Commissie en de Voorzitter van de Raad zich hebben gegeven om tot overeenstemming te komen op basis van het door het Comité uitgewerkte compromisvoorstel, waarmee het Europese Parlement heeft ingestemd. Aangezien het van belang is dat op dit gebied bevredigende besluiten worden genomen, constateert het Comité tot haar voldoening dat dit onderwerp door de Voorzitter van de Raad van ministers van Verkeer zal worden behandeld en hierover geen de-facto-besluit op ambtenarenniveau zal worden genomen.

2. Het Comité spreekt de hoop uit dat de Raad van ministers van Verkeer erin zal slagen, tijdens zijn eerstvolgende zitting op 14 november 1985 een definitief besluit over de herziene verordening te nemen.

3. Gezien de op die datum te voeren discussies acht het Comité het van belang om de volgende punten te benadrukken:

4. Daadwerkelijke tenuitvoerlegging en inachtneming van de voorschriften van de verordening vergen een behoorlijk evenwicht tussen een eenvoudige opzet enerzijds en flexibiliteit anderzijds. Het Comité is van oordeel dat een dergelijk evenwicht was bereikt in zijn eigen compromisvoorstellen, waaraan het vasthoudt en die in hoofdzaak het volgende omvatten:

rijtijd: 9 uur per dag, gemiddeld 45 uur per week;

rusttijden: 12 uur per dag, gemiddeld 48 uur per week met passende uitzonderingen.

⁽¹⁾ PB nr. C 100 van 12. 4. 1984, blz. 3.

⁽²⁾ PB nr. C 100 van 12. 4. 1984, blz. 9.

⁽³⁾ PB nr. C 104 van 25. 4. 1985, blz. 4.

⁽⁴⁾ PB nr. C 223 van 3. 9. 1985, blz. 5.

5. Het Comité vreest dat men met een aantal thans overwogen varianten te zeer in de richting van flexibiliteit gaat en zich te ver van de eenvoudige opzet verwijderd, waardoor een aantal andere mogelijkheden moeilijk te begrijpen is en de toepassing van de verordening wordt bemoeilijkt.

6. Het Comité vreest vooral dat dit het geval is bij de thans overwogen voorschriften van artikel 8 inzake de dagelijkse rusttijden. Ten einde een doeltreffend toezicht te kunnen uitoefenen, dient er volgens het Comité één vaste referentieperiode voor de dagelijkse rusttijd te komen in plaats van twee: deze periode dient zijns inziens 12 uur te bedragen. Bij wijze van uitzondering kunnen afwijkingen in

bijzondere gevallen worden toegestaan, waarbij er een minimale ononderbroken rusttijd van 8 uur dient te komen.

7. Met deze integrale herhaling van zijn standpunten, zoals neergelegd in het advies van 27 februari 1985, tegen de achtergrond van de huidige stand van de onderhandelingen in de Raad, baseert het Comité zich op de zeer grote moeite die vertegenwoordigers van beide partijen in het wegvervoer zich bij de discussies in het Comité hebben gegeven om tot een redelijk en uitvoerbaar compromis te komen. Volgens het Comité zou de Raad zijn plicht verzaken, indien hij de absolute prioriteit van in de praktijk uitvoerbare voorschriften zou laten vallen ten gunste van een te bereiken eensgezindheid via ingewikkelde en bijgevolg onuitvoerbare compromisoplossingen.

Gedaan te Brussel, 26 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

A. Verworpen wijzigingsvoorstel

Onderstaand wijzigingsvoorstel, dat overeenkomstig de bepalingen van het Reglement van Orde werd ingediend, is tijdens de beraadslagingen door het Comité verworpen:

Paragraaf 5

Te schrappen de woorden:

„te zeer in de richting van flexibiliteit gaat en”.

Uitslag van de stemming

Vóór: 18, tegen: 47, onthoudingen: 11.

B. Tekstwijziging

Onderstaande passage in het advies van de Afdeling is tijdens de beraadslagingen gewijzigd:

Paragraaf 6, derde zin

„Bij wijze van uitzondering kunnen afwijkingen in bijzondere gevallen worden toegestaan, waarbij er een minimale ononderbroken rusttijd van 8 uur *op niet opeenvolgende dagen* dient te komen.”.

Toelichting

Deze precisering kwam niet in het oorspronkelijke advies van het Comité voor.

Uitslag van de stemming

Met algemene stemmen aangenomen.

Advies van het Economisch en Sociaal Comité inzake het onderwerp „Burgerluchtvaart — Memorandum nr. 2 — op weg naar een gemeenschappelijk beleid inzake luchtvervoer” (1)
(85/C 303/13)

De Raad heeft op 3 april 1984 besloten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité om advies te vragen inzake het onderwerp „Burgerluchtvaart — Memorandum nr. 2 — op weg naar een gemeenschappelijk beleid inzake luchtvervoer” (Mededeling en voorstellen van de Commissie aan de Raad).

De Afdeling voor vervoer- en communicatiewezens, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 11 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Kenna; co-rapporteurs waren de heren Cremer en Plank.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 26 september) het volgende advies uitgebracht dat in hoofdelijke stemming met 89 stemmen vóór en 4 stemmen tegen is goedgekeurd:

1. Inleiding

1.1. In zijn advies behandelt het Comité Memorandum nr. 2 van de Commissie onder de volgende twee rubrieken:

1.2. Algemene opmerkingen over de initiatieven van de Commissie voor de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van een EG-luchtvaartbeleid (deel 3 van het memorandum).

1.3. Bijzondere opmerkingen over de in de bijlagen bij dit memorandum vervatte voorstellen voor wettelijke voorschriften, namelijk bijlage I — Bilaterale overeenkomsten, bijlage II — Nieuwe voorstellen voor luchtvaarttarieven, bijlage III — Wijze van toepassing van de EG-mededingingsregels, bijlage IV — Staatssteun, bijlage V — Standstill-bepalingen en andere fundamentele punten.

1.4. Tevens is het Comité ingegaan op vraagstukken waaraan zijns inziens in het memorandum te weinig aandacht is besteed, met inbegrip van sociale zaken, veiligheidsaspecten, douane- en bestuursrechtelijke formaliteiten alsmede een aantal punten dat betrekking heeft op de algemene luchtvaart. Dit zijn de hoofdpunten in het memorandum die van invloed zijn op de ontwikkeling van een EG-luchtvaartbeleid. In het rapport bij dit advies wordt op alle in het memorandum naar voren gebrachte punten ingegaan; een aantal van deze punten wordt echter in het advies niet in detail behandeld. Tevens wordt in het rapport verwezen naar voorgaande adviezen van het Comité over het luchtvaartbeleid.

2. Algemene opmerkingen

2.1. In het algemeen spreekt het Comité zijn voldoening uit over dit initiatief van de Commissie, dat kan worden beschouwd als een stap in de richting van een toekomstig EG-luchtvaartbeleid. Dit sluit aan bij eerder door hem uitgebrachte adviezen waarin het heeft aangedrongen op het ontwikkelen van een globaal EG-vervoerbeleid. Het Comité constateert dat de Commissie met haar memorandum beoogt, een algemeen kader voor een EG-luchtvaartbeleid vast te stellen, gericht op vergroting van de efficiëntie en rentabiliteit van de luchtvervoersector en de verbetering van de kwaliteit en prijs van het aangeboden

produkt; volgens het Comité dient men in dit kader evenzo oog te hebben voor behoud en uitbreiding van de werkgelegenheid en voor verbetering van de vakbekwaamheid van de werknemers. Deze doelstellingen moeten het uitgangspunt vormen van een gemeenschappelijk beleid voor deze sector, en niet het invoeren van flexibiliteit omwille van de flexibiliteit alleen.

2.2. Het Comité onderschrijft de algemene doelstellingen, doch merkt naar aanleiding hiervan het volgende op:

2.2.1. De te behandelen problematiek is ingewikkeld; een voorbeeld hiervan is de poging om de mededingingsregels op het luchtvervoer toe te passen, terwijl tegelijkertijd getracht wordt een EG-luchtvaartbeleid te verwezenlijken.

2.2.2. Binnen het Comité lopen de standpunten uiteen over de vraag, op welke wijze een EG-luchtvaartbeleid kan worden ontwikkeld.

2.2.3. Er bestaat verschil van opvatting over de vraag, hoe ver het beleid van de Gemeenschap in de richting van een liberalisering dient te gaan.

2.2.4. Er moet sterker de nadruk worden gelegd op sociale vraagstukken, waaraan in het memorandum te weinig aandacht wordt besteed.

2.2.5. Het huidige stelsel heeft tal van positieve kanten.

2.2.6. Uit de voorstellen van de Commissie lijkt te kunnen worden opgemaakt dat door wijzigingen aan te brengen de flexibiliteit wordt vergroot en dat een aantal te strak geregelde punten in bestaande overeenkomsten dient te worden versoepeld.

2.2.7. De Commissie heeft onvoldoende aandacht besteed aan aanbevelingen die het Comité in voorgaande adviezen heeft gedaan.

2.3. Het Comité constateert dat in dit memorandum niet wordt voorgesteld om een zelfde dereguleringsbeleid te voeren als in de Verenigde Staten is gebeurd. Het Comité is het hiermee eens. Het deelt echter ook het standpunt dat in het bestaande stelsel van regels een aantal wijzigingen kan worden aangebracht ter wille van de voortgezette ontwikkeling van een meer omvattend en goedwerkend Europees luchtvervoerstelsel. Voor zover dergelijke wijzigingen tot een grotere behoefte aan internationaal luchtvervoer leiden, zullen meer arbeidsplaatsen in het luchtvervoer en aanverwante diensten kunnen worden gecreëerd. Boven-

(1) PB nr. C 182 van 9. 7. 1984, blz. 1 (uitsluitend bijlagen I, III A, III C en V).

dien zal een grotere markt voor het luchtvervoer ook andere bedrijfstakken als toerisme, hotels en industrie ten goede komen. Daarom is het Comité voorstander van een beleid dat gericht is op het toelaten van een grotere commerciële vrijheid in het Europese luchtvervoer.

2.4. Gestreefd moet worden naar een alomvattend luchtvervoerbeleid als onderdeel van het gemeenschappelijk vervoerbeleid, waarin onder meer de volgende aspecten hun plaats moeten krijgen:

- andere takken van vervoer;
- milieubescherming;
- optimale luchtveiligheid;
- bescherming en uitbreiding van de werkgelegenheid;
- optimaal gebruik van de capaciteit;
- het internationale karakter van het wereldomspannende luchtverkeer;
- verschillen tussen lijn- en charterverkeer;
- een op de behoeften van de consument afgestemde strategie;
- vergemakkelijking van de grensoverschrijding;
- onderzoek en ontwikkeling in deze sector;
- samenwerking bij opsporings- en reddingsacties;
- onderlinge erkenning van brevetten en diploma's.

2.5. Een EG-luchtvaartbeleid zal slechts vruchten afwerpen indien het ertoe leidt dat de burgerluchtvaart in de Gemeenschap wordt versterkt.

2.6. Volgens het Comité impliceren de Commissievoorstellen niet dat de luchtvaartondernemingen in de Gemeenschap uit het internationale bestel van de burgerluchtvaart worden losgemaakt.

2.7. Het Comité brengt, uitgaande van deze doelstellingen, zijn standpunten over de verschillende voorstellen in de bijlagen bij dit memorandum naar voren.

2.8. Het Comité dringt erop aan dat de Raad met alle in paragraaf 2.4 genoemde aspecten rekening houdt.

3. Bijzondere opmerkingen over de voorstellen in de bijlagen

3.1. *Bilaterale overeenkomsten tussen Lid-Staten (bijlage I)*

3.1.1. Het Comité stemt in met de voorstellen van de Commissie, doch merkt hierover het volgende op:

3.1.1.1. Overeenkomsten tussen luchtvaartmaatschappijen over verdeling van de capaciteit met inbegrip van de in te brengen vervoercapaciteit en verdeling van inkomsten dienen te worden toegestaan doch mogen de Lid-Staten niet als verplichting worden opgelegd. Dit soort overeenkomsten dient uit principe een zaak van de luchtvaartmaatschappijen te blijven.

3.1.1.2. Hoofdbeginsel moet zijn dat de betrokken luchtvaartmaatschappijen een eerlijke en gelijke kans dient te worden geboden en dat de capaciteit overeen dient te komen met de te verwachten behoefte aan vervoer.

Vaststelling van percentages is vooralsnog onmogelijk omdat criteria, berekeningsgrondslagen en periodes niet vastliggen.

3.1.1.3. Daarom vraagt het Comité zich af of een concreet cijfer, namelijk het voorgestelde minimumaandeel van 25 %, eigenlijk wel gewenst is. Gevreesd wordt dat dit een stimulans zou kunnen zijn om overcapaciteit te creëren. Als hoofdbeginsel dient te gelden dat:

3.1.1.3.1. luchtvaartmaatschappijen niet van de markt mogen worden verdrongen door oneerlijke concurrentie;

3.1.1.3.2. van de luchtvaartmaatschappijen dient te worden verwacht dat zij zich moeite geven om hun aandeel in het vervoer te verwerven;

3.1.1.3.3. successen dienen te worden aangemoedigd en beloond.

3.1.1.4. In het kort komt het erop neer dat bilaterale overeenkomsten tussen Lid-Staten in de toekomst op de volgende beginselen gebaseerd dienen te zijn:

3.1.1.4.1. de capaciteit dient te zijn afgestemd op de behoefte aan vervoer;

3.1.1.4.2. de luchtvaartmaatschappijen dienen een eerlijke en gelijke kans te krijgen om te concurreren;

3.1.1.4.3. geen recht op een marktaandeel van 50 %;

3.1.1.4.4. geen gekwantificeerd minimumaandeel.

3.2. *Tarieven (bijlage II)*

3.2.1. Algemene opmerkingen

3.2.1.1. Het Comité stemt in met de voorstellen van de Commissie, doch merkt hierover het volgende op:

3.2.1.1.1. Om de algemene doelstellingen van dit memorandum te kunnen verwezenlijken en te bereiken dat de luchtvaartmaatschappijen in commercieel opzicht meer vrijheid krijgen, dienen de procedures ter regeling van geschillen tussen regeringen te worden versneld.

3.2.1.1.2. Overleg tussen luchtvaartmaatschappijen, vooral wat betreft het behoud van voordelen voor de passagier/consument, zoals het interliningstelsel, dient te zijn toegestaan, doch mag geen verplichting zijn.

3.2.1.1.3. De wijze waarop tarieven worden opgesteld, moet terdege zijn afgestemd op de belangen van de consument en uitmonden in tarieven die flexibel zijn, afgestemd zijn op de marktsituatie en zodanig zijn dat de luchtvaartmaatschappijen vernieuwingen kunnen doorvoeren en deze tarieven moeten op korte termijn kunnen worden aangepast; de kort geleden op dit gebied ingevoerde hervormingen dienen te worden aangemoedigd.

3.2.1.1.4. Meer flexibiliteit mag er evenwel niet toe leiden dat men een beleid gaat voeren dat een bedreiging zou kunnen vormen voor de levensvatbaarheid van het luchtvervoerstelsel op de minder drukke routes.

3.2.1.1.5. Bij het jaarlijks te voeren overleg dienen alle belangengroeperingen: passagiers, werknemers en ondernemingen te worden betrokken.

3.2.2. Tariefmarges

3.2.2.1. Het Comité heeft aan dit voorstel zeer veel aandacht besteed. Het betwijfelt of met het voorgestelde systeem van tariefmarges een grotere flexibiliteit haalbaar is. Naar zijn oordeel zou toepassing van het systeem zoals het er thans uitziet een zeer ingewikkelde zaak kunnen zijn en veeleer een belemmering kunnen vormen dan een stimulans voor een snellere goedkeuringsprocedure. Tevens wordt gevreesd dat de regeringen door het voorgestelde systeem van tariefmarges zich feitelijk tegen veranderingen kunnen blijven verzetten. Mocht dit zo zijn, dan zou het voorstel niet in overeenstemming zijn met datgene wat ermee wordt beoogd, namelijk meer flexibiliteit bij de tariefstelling.

3.2.2.2. Ten aanzien van het probleem „dubbele goedkeuring” of „goedkeuring door het land van herkomst” is het Comité van oordeel dat het grote knelpunt hierbij de oplossing van geschillen over tarieven tussen regeringen is. Kortom, het Comité is van oordeel dat bij een geschil zowel de ene als de andere betrokken regering de kwestie via een versnelde arbitrageprocedure dient te kunnen laten regelen.

3.3. Concurrentie (bijlagen III A, III B en III C)

3.3.1. Het Comité onderschrijft in het algemeen het standpunt dat de mededingingsregels van toepassing dienen te zijn op het EG-luchtvervoer. Het Comité verwijst evenwel naar de standpunten die het in zijn advies van 27 januari 1983 over vroegere voorstellen van de Commissie inzake toepassing van de mededingingsregels heeft ingenomen. (In het kort komen deze standpunten op het volgende neer: er dient een dubbele juridische grondslag te worden gekozen, namelijk de artikelen 84, lid 2, en 87 van het EEG-Verdrag; regels voor eerlijke concurrentie; bijzondere aandacht voor de specifieke problemen waarmee de internationale luchtvaart wordt geconfronteerd; er dient een veelomvattend luchtvaartbeleid te komen als onderdeel van een gemeenschappelijk vervoerbeleid; er dient nota te worden genomen van de effecten van de EG-voorschriften in landen buiten de Gemeenschap, en er dient evenwicht te worden bereikt tussen uiteenlopende belangen, o.m. consumenten, ondernemingen, regeringen en werknemers in het luchtvervoer; optimale veiligheid — normen; harmonisering van de mededingingsvoorwaarden.)

3.3.2. Ondanks de verschillen van opvatting, namelijk enerzijds het aandringen op volledige toepassing van de mededingingsregels op het Europees luchtvervoer en anderzijds het standpunt dat een EG-luchtvaartbeleid prioriteit geniet, kan het Comité in het algemeen, behoudens de in zijn voorgaande adviezen en in het onderstaande ingenomen standpunten, instemmen met het voornaamste doel van de herziene voorstellen van de Commissie inzake de mededinging. Uitgaande van het standpunt dat gestreefd moet worden naar meer efficiëntie in het stelsel van Europees luchtvervoer, maakt het Comité daarom de volgende opmerkingen over de verschillende onderdelen van bijlage III:

3.3.2.1. Vrijstellingen van de mededingingsregels dienen op vrijwillige en niet verplichte basis te worden verleend voor overleg tussen luchtvaartmaatschappijen over tarieven en voor poolovereenkomsten. De mogelijkheid van

overdracht van opbrengsten dient niet noodzakelijkerwijs tot 1 % van de poolopbrengst van een bepaald traject te worden beperkt, zoals door de Commissie wordt voorgesteld, maar dient zodanig van opzet te zijn dat de concurrentie hierdoor wordt bevorderd in plaats van beperkt. Ingeval dergelijke vrijstellingen slechts voor een beperkte periode zijn verleend, dienen deze vrijstellingen in het oog te worden gehouden, zodat de geldigheidsduur ervan, wanneer in de praktijk blijkt dat zij de beoogde positieve resultaten opleveren, voor een redelijke periode kan worden verlengd.

3.3.2.2. Het Comité deelt het standpunt van de Commissie dat de op vergroting van de concurrentie gerichte maatregelen geen gevaar mogen vormen voor de levensvatbaarheid van het EG-luchtvervoer en hierin tevens de sociale belangen terdege in aanmerking moeten worden genomen, zoals wordt uiteengezet in paragraaf 3.8 van dit advies.

3.3.2.3. Voorts wijst het Comité erop dat ten volle aandacht moet worden besteed aan de gevolgen van de voorstellen van de Commissie voor het wereldomvattende systeem van geïntegreerd luchtvervoer. Het EG-systeem mag niet haaks staan op het wereldomvattende systeem.

3.4. Staatssteun (bijlage IV)

3.4.1. Het Comité is van oordeel dat een doeltreffend toezicht op de overheidssteun een essentiële voorwaarde is voor het functioneren van een EG-luchtvervoerstelsel. Volgens het Comité zou een op basis van artikel 94 van het Verdrag vastgestelde verordening van de Raad het beste middel zijn om ervoor te zorgen dat de regels inzake staatssteun in het luchtvervoer doeltreffend worden toegepast op basis van de criteria die na raadpleging van het Gemeenschappelijk Comité werkgevers/vakbonden van luchtvaartpersoneel door de Commissie worden aangegeven.

3.4.2. Het Comité hecht er bijzonder veel belang aan dat de volgende beginselen worden nageleefd:

3.4.2.1. geen concurrentievervalsing tussen luchtvaartmaatschappijen uit verschillende Lid-Statens;

3.4.2.2. de te verlenen steun dient in economisch en sociaal opzicht voordelen op te leveren;

3.4.2.3. deze steun dient volledig transparant en beheersbaar te zijn.

3.5. Non-discriminatie- en standstill-bepalingen

3.5.1. Het Comité heeft geen bedenkingen tegen de voorstellen van de Commissie op dit punt.

3.6. Infrastructuur, douaneformaliteiten, vereenvoudigde douaneafhandeling op EG-luchthavens

3.6.1. Het Comité geeft er zich rekenschap van dat luchtnavigatie- en luchthavenheffingen een percentage van de bedrijfskosten van luchtvaartmaatschappijen uitmaken. Daarom is het zaak dat de door de autoriteiten in de Lid-Statens ter beschikking te stellen voorzieningen op dit gebied doelmatig zijn en zo nodig worden gestandaardiseerd, zodat wordt bijgedragen tot verwezenlijking van het

beoogde doel, namelijk het creëren van een ordeningskader waarbinnen het intracommunautaire luchtvervoer zich dient te ontwikkelen.

3.6.2. In tegenstelling tot de vigerende procedures in het wegvervoer en het vervoer per spoor binnen de Gemeenschap, moeten vliegend personeel en passagiers van de algemene luchtvaart zich zowel bij vertrek als bij aankomst aan volledige douaneformaliteiten onderwerpen. Dit houdt in dat een internationale vlucht uitsluitend kan plaatsvinden tussen luchthavens waar de douane controle uitoefent, waardoor de vlotte afwikkeling van de algemene luchtvaart aanzienlijk wordt belemmerd.

3.6.3. De Gemeenschap zou in deze situatie stellig verbetering kunnen brengen door bij voorbeeld de douaneformaliteiten bij vertrek of aankomst van vluchten binnen de Gemeenschap af te schaffen en door aan te dringen op een systeem van steekproeven, zoals in de overige takken van vervoer wordt gedaan (bij alle internationale vluchten wordt een vliegplan gebruikt en deze zijn dus gemakkelijk te controleren).

3.7. *Niet-Lid-Statens*

3.7.1. Het Comité merkt op dat toepassing van de mededingingsregels in niet-Lid-Statens, zoals oorspronkelijk de bedoeling was, een verstoring zou hebben op de internationale betrekkingen in het luchtvervoer. Aangezien de verordening houdende toepassing van de mededingingsregels echter uitsluitend voor het luchtvervoer binnen de Gemeenschap geldt, zal in juridisch opzicht waarschijnlijk een onduidelijke situatie ontstaan. Bij het vaststellen van wijzigingen in het systeem van regels ten aanzien van routes binnen de Gemeenschap, dient ervoor te worden gezorgd dat de voordelen die voortvloeien uit het bestaande geïntegreerde stelsel, dat zowel luchtvaartmaatschappijen uit de Lid-Statens als luchtvaartmaatschappijen uit niet-Lid-Statens omvat, niet in het gedrang komen.

3.7.2. Bij wijzigingen in het systeem van regels dient ervoor te worden gezorgd dat luchtvaartmaatschappijen uit de Lid-Statens niet benadeeld worden ten opzichte van luchtvaartmaatschappijen uit niet-Lid-Statens, in het bijzonder wanneer zij diensten tussen twee Lid-Statens onderhouden.

3.8. *Sociale vraagstukken*

3.8.1. Het Comité vestigt de aandacht op onderstaande, met de sociale vraagstukken in het luchtvervoer verband houdende aspecten:

3.8.1.1. Bij wijzigingen in het stelsel van regels dient een aan meer concurrentie te wijten te ernstige verstoring op sociaal gebied te worden vermeden.

3.8.1.2. In het memorandum worden de sociale gevolgen van reeds bereikte produktiviteitsverbeteringen buiten beschouwing gelaten.

3.8.1.3. In het mededingingsbeleid dient ten volle rekening te worden gehouden met sociale vraagstukken. Daarom wordt aangedrongen op de oprichting van een gemeenschappelijk comité werkgevers/vakbonden van de burgerluchtvaart, in navolging van de comités die in andere takken van vervoer zijn opgericht. Dit comité dient zich bezig te houden met vraagstukken als:

- a) wederzijdse erkenning van diploma's en brevetten;
- b) harmonisering van de arbeids- en de scholingsvoorwaarden, waarbij van sociale vooruitgang sprake moet zijn;
- c) gevolgen van EG-voorstellen;
- d) werkzekerheid en uitbreiding van werkgelegenheid;
- e) studies.

3.8.1.4. Alhoewel het Comité constateert dat het sociale beleid van de Gemeenschap in het algemeen op de luchtvaartsector van toepassing is, wordt in het memorandum onvoldoende ingegaan op de sociale aspecten in de voorstellen ter ontwikkeling van het luchtvaartbeleid.

3.8.1.5. Bij het formuleren van beleidsrichtsnoeren en/of voorstellen voor luchtverkeersdiensten dient in de toekomst ruimte te worden gecreëerd voor overleg over de gevolgen van dergelijke voorstellen in sociaal-economisch opzicht.

3.8.1.6. Bijzondere arbeidsvoorwaarden in het luchtvervoer dienen bij overeenkomst tussen werkgevers en werknemers en hun organisaties op landelijk en plaatselijk niveau te worden geregeld.

3.8.1.7. Tevens is het Comité van oordeel dat er verordeningen inzake de sociale voorwaarden in het luchtvervoer dienen te komen die betrekking hebben op de bescherming en de uitbreiding van werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden.

3.9. *Algemene luchtvaart*

3.9.1. Het Comité onderschrijft de door de Commissie aangegeven doelstellingen voor de algemene luchtvaart.

3.9.2. Wederzijdse erkenning van brevetten en diploma's in de algemene luchtvaart levert minder problemen op dan in andere sectoren en zou daarom op veel kortere termijn haar beslag kunnen krijgen.

3.9.3. Daarom is het zaak dat de Gemeenschap en niet de Lid-Statens afzonderlijk gebruik maken van de Europese technologieën en van de Europese industrie.

3.10. *Samenwerking bij opsporing en redding* (paragraaf 25, bladzijde 14, van het memorandum)

3.10.1. Het Comité verwijst naar drie eerder door hem opgestelde adviezen⁽¹⁾ inzake het vrije verkeer van reddings- en bestrijdingsmiddelen (vooral luchtvaartuigen) voor rampen, en bevordering van technisch geavanceerde (zo mogelijk multipurpose) toestellen ter bescherming van de bevolking (redding op zee, brandbestrijding, bestrijding van verontreiniging door koolwaterstoffen, enz.).

(1) — Advies inzake het voorstel voor een verordening van de Raad voor een gemeenschappelijke actie tot verbetering van de bescherming van de bossen in de Gemeenschap tegen brand en zure neerslag (PB nr. C 248 van 17. 9. 1984, blz. 1)

— advies inzake het voorstel voor een richtlijn van de Raad met betrekking tot de opstelling van noodplannen voor de bestrijding van lozingen van koolwaterstoffen in zee bij ongevallen (PB nr. C 248 van 17. 9. 1984, blz. 20)

— advies inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad betreffende de bescherming van het milieu in het Middellandse-Zeegebied (PB nr. C 160 van 1. 7. 1985, blz. 2).

3.10.2. Het Comité onderschrijft de denkbeelden in paragraaf 25 van het memorandum, waarbij zij benadrukt dat een dergelijke samenwerking reeds in zeevaartverband bestaat.

3.11. *Ongevallenonderzoek* (paragraaf 26, bladzijde 15, van het memorandum)

3.11.1. In tal van landen worden uit didactische overwegingen de rapporten over ongevallen, hetzij verkort, hetzij volledig gepubliceerd. Dit dient te worden aangemoedigd, evenals alle andere publikaties waardoor de veiligheid kan worden vergroot.

3.12. *Bescherming van de consument ingeval van overboeking*

3.12.1. Passagiers zijn de dupe van een aantal strikte regels die zouden moeten worden opgeheven. Is er bij voorbeeld geen plaats meer op vluchten naar een bepaalde bestemming, vooral wanneer de luchtvaartmaatschappijen

boekingen voor meer reizigers hebben aangenomen dan het aantal beschikbare stoelen en zij niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen, dan zou het gewenst zijn dat de passagiers worden vervoerd met toestellen van luchtvaartmaatschappijen die dezelfde verbindingen onderhouden, doch die geen luchtrechten bezitten.

3.13. *Luchtwaardigheidscertificaten van luchtvaartuigen*

3.13.1. Op de volgende gebieden dient een markt te worden gecreëerd:

3.13.1.1. luchtwaardigheidscriteria;

3.13.1.2. erkenning van de certificaten;

3.13.1.3. wijziging van het oorspronkelijk afgegeven certificaat.

3.13.2. Het Comité verwijst in dit verband naar de in het rapport opgenomen technische opmerkingen.

Gedaan te Brussel, 26 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

BIJLAGE

bij het advies van het Economisch en Sociaal Comité

A. Stemming

Over de tekst van het advies in zijn geheel is een hoofdelijke stemming gehouden.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben voor het advies gestemd:

Amato, Bagliano, Bernasconi, Bleser, Boddy, Bonety, Breitenstein, Cammann, Campbell, Cavazzuti, Colle, Cremer, Curlis, Dassis, De Grave, d'Elia, Della Croce, Delourme, Drago, Drilleaud, Dunet, Emo Capodilista, Engelen-Kefer, Etty, Flum, Fuller, Geuenich, Glesener, Hammond, Hannon, Houthuys, Jarvis, Jaschick, Jenkins, Kenna, Kirschen, Kitsios, Law, Lojewski, Maddocks, Masprone, Masucci, Meraviglia, Milne, Mols Sørensen, Morselli, Muller, Murphy, Nielsen B., Nielsen M., Nierhaus, de Normann, Paggi, Pearson, Pelletier, Plank, Poeton, Pronk, Querleux, Raftopoulos, Rangoni-Machiavelli, Regaldo, Romoli, Roseingrave, Saiu, Schnieders, Schoepges, Schwarz, Smith A., Smith L., Soulat, Spijkers, Stahlmann, Staratzke, Storie-Pugh, Storm-Hansen, Strobel, Swift, Tamlin, Tixier, Vanden Broucke, Van der Mensbrughe, Van Melckenbeke, Vercellino, Wagner, Weber, Williams, de Wit, Zinkin.

De volgende aanwezige of vertegenwoordigde leden hebben tegen het advies gestemd:

Fortuyn, Hemmer, Loew, Noordwal.

*BIJLAGE 2***B. Verworpen wijzigingsvoorstellen**

De volgende wijzigingsvoorstellen, die overeenkomstig de bepalingen van het Reglement van Orde werden ingediend, zijn tijdens de beraadslagingen door het Comité verworpen:

Paragraaf 2.4

De bestaande tekst door het volgende te vervangen:

„Gestreefd moet worden naar een van een algemeen EG-vervoerbeleid deel uitmakend veelomvattend luchtvervoerbeleid dat alle wezenlijke aspecten van een dergelijk beleid zou inhouden.

Op de belangrijkste aspecten daarvan wordt in dit advies gedetailleerd ingegaan. Andere aspecten zoals veiligheid, milieu en samenhang met andere takken van vervoer moeten in dit beleid hun juiste plaats krijgen.

Volgens het Comité mag echter niet worden gewacht met het maken van vorderingen in het EG-luchtvervoer totdat alle aspecten in dit beleid kunnen worden opgenomen. Een dergelijk uitstel zou indruisen tegen het door het Comité onderschreven doel, namelijk het creëren van een beter functionerend Europees luchtvervoerstelsel.”.

Motivering

Hoewel wordt erkend dat een allesomvattend luchtvervoerbeleid een zeer breed spectrum van vraagstukken dient te bestrijken, kan en dient niettemin aanzienlijke vooruitgang te worden geboekt door zich in de eerste plaats te concentreren op de belangrijkste punten van het memorandum waarop elders in dit advies wordt ingegaan. Andere punten, hoe belangrijk zij ook mogen zijn, dienen niet per se als voorwaarde te worden gesteld om vorderingen te maken bij de meeste prioritaire punten. Anders zouden globale initiatieven gericht op verwezenlijking van een EG-luchtvaartbeleid, zoals in paragraaf 2.1 wordt bepleit, kunnen worden belemmerd.

Uitslag van de stemming

Vóór: 41, tegen: 54, onthoudingen: 4.

Paragraaf 3.2.1.1.5

Deze paragraaf te schrappen.

Uitslag van de stemming

Vóór: 25, tegen: 61, onthoudingen: 0.

Advies van het Economisch en Sociaal Comité

- voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 2617/80 tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de uitschakeling van de hinderpalen voor de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in sommige door de herstructurering van de scheepsbouw getroffen zones ⁽¹⁾
- voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 219/84 tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de uitschakeling van de hinderpalen voor de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in sommige door de herstructurering van de textiel- en kledingindustrie getroffen zones ⁽¹⁾
- voorstel voor een verordening van de Raad tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten in sommige door de tenuitvoerlegging van het communautaire visserijbeleid getroffen zones ⁽¹⁾
- voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EEG) nr. 2619/80 tot instelling van een specifieke communautaire actie voor regionale ontwikkeling om bij te dragen tot de verbetering van de economische en sociale toestand in grenszones van Ierland en Noord-Ierland ⁽²⁾
- voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de instelling in 1985 van specifieke communautaire acties voor regionale ontwikkeling en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1787/84 ⁽²⁾

(85/C 303/14)

De Raad heeft op 22 januari en 18 juni 1985, overeenkomstig het bepaalde in artikel 100 en artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, besloten het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over bovengenoemde voorstellen.

De Afdeling voor regionale ontwikkeling, die met de voorbereiding van de werkzaamheden ter zake belast was, heeft haar advies op 13 september 1985 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Van Melckenbeke.

Het Economische en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 229e zitting van 25 en 26 september 1985 (vergadering van 26 september) met algemene stemmen het volgende advies goedgekeurd:

1. Inleidende opmerkingen

1.1. Het Comité heeft al meermalen ingestemd ⁽³⁾ met de versterking van de quotavrije sectie van het EFRO en met de specifieke communautaire regionale-ontwikkelingsmaatregelen uit hoofde van artikel 13 van de EFRO-verordening.

1.2. Om dezelfde redenen stemt het in met de vier nieuwe ontwerp-verordeningen betreffende de herstructurering van de scheepsbouw, de herstructurering van de textiel- en kledingindustrie, de verbetering van de economische en sociale toestand in Ierse en Noordierse grenszones en de tenuitvoerlegging van het communautaire visserijbeleid.

⁽¹⁾ PB nr. C 70 van 18. 3. 1985, blz. 1 t/m 9.

⁽²⁾ PB nr. C 143 van 12. 6. 1985, blz. 3.

⁽³⁾ — Advies van 13 december 1979 (PB nr. C 83 van 2. 4. 1980, blz. 4);

— advies van 29 april 1982 en van 2 juni 1983 (PB nr. C 178 van 15. 7. 1982, blz. 38, en PB nr. C 211 van 8. 8. 1983, blz. 49);

— advies van 23 maart 1983 (PB nr. C 124 van 9. 5. 1983, blz. 2)

1.3. Het Comité gaat ook akkoord met het voorstel voor een verordening van 29 mei 1985 waarmee deze voorstellen een bijzondere rechtsgrondslag krijgen.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Het Comité stelt vast dat de eerste drie voorstellen bedoeld zijn om de werkingssfeer van eerdere verordeningen te vergroten, terwijl het vierde voorstel een nieuw initiatief vormt.

2.2. Het Comité constateert dat de vier ontwerp-verordeningen goed gefundeerd zijn en dat de nieuwe maatregelen aan de gestelde voorwaarden voldoen. Het stemt derhalve in met de maatregelen die worden voorgesteld om het herstel van een aantal gebieden in EEG-landen te bewerkstelligen.

3. Bijzondere opmerkingen

3.1. Het Comité staat positief tegenover het voorstel voor een verordening inzake de grenszones van Ierland en Noord-Ierland. Gezien de economische situatie in Noord-

Ierland zou het wel graag zien dat ook de „district council areas” Ards en Down tot de gebieden in kwestie worden gerekend. In dit voorstel zijn echter maar enkele van de aanbevelingen verwerkt die in het informatief rapport dat op initiatief van haar Afdeling voor regionale ontwikkeling over de grensgebieden van Ierland (28 november 1983) is opgesteld, worden gedaan. Daarom meent het Comité dat er op basis van de overige aanbevelingen in dit rapport, in de nabije toekomst, nieuwe communautaire initiatieven zouden moeten worden ontplooid en dat er bij de

maatregelen die in de onderhavige ontwerp-verordening — bij voorbeeld voor de aardgaspijpleiding — worden voorgesteld, volledig met dit ruimere perspectief rekening moet worden gehouden.

3.2. Het Comité zou willen dat Fleetwood (bij Blackpool) wordt toegevoegd aan de lijst van zones die voor de speciale visserijactie in aanmerking komen, omdat dit visserijcentrum eveneens in alle opzichten aan de gestelde voorwaarden lijkt te voldoen.

Gedaan te Brussel, 26 september 1985.

De Voorzitter
van het Economisch en Sociaal Comité
G. MUHR

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

VEERTIENDE VERSLAG OVER HET MEDEDINGINGSBELEID

Het Verslag over het mededingingsbeleid wordt jaarlijks door de Commissie van de Europese Gemeenschappen gepubliceerd ten einde te beantwoorden aan een door het Europese Parlement in zijn resolutie van 7 juni 1971 geuit verzoek. Dit verslag, dat bij het Algemeen Verslag over de werkzaamheden van de Gemeenschappen wordt gevoegd, is bedoeld om een overzicht te geven over het in het afgelopen jaar gevoerde mededingingsbeleid. Het eerste deel behandelt de toepassing van dit beleid in het algemeen. Het verslag gaat in het tweede deel over het mededingingsbeleid jegens de ondernemingen. Het derde deel bespreekt het mededingingsbeleid in verband met de steunmaatregelen van de staat ten aanzien van de ondernemingen. Deel vier tenslotte gaat over de ontwikkeling van de concentratie, de mededinging en het concurrentievermogen in de Gemeenschap.

283 blz.

ISBN 92-825-4875-9

CB-41-84-822-NL-C

Uitgave in: Deens, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Nederlands

Vastgestelde prijzen in Luxemburg (exclusief BTW): Bfr. 500   Fl. 28

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
L-2985 Luxemburg.

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

VERSLAG OVER DE SOCIALE ONTWIKKELING

JAAR 1984

BRUSSEL — LUXEMBURG / MAART 1985

BEHORENDE BIJ HET „ACHTTIENDE ALGEMEEN VERSLAG OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN” IN TOEPASSING VAN ARTIKEL 122 VAN HET EEG-VERDRAG

De Commissie publiceert jaarlijks haar Sociaal Verslag, dat in grote lijnen de sociale gebeurtenissen van het afgelopen jaar in het Europa van de Tien weergeeft.

In de inleiding, die van algemene en politieke aard is, wordt verslag gedaan van de voornaamste activiteiten van de Gemeenschap op sociaal gebied in 1984 en worden de vooruitzichten voor de nabije toekomst gegeven.

Inhoudsoverzicht

- A. Inleiding
- B. Sociale ontwikkeling in de Gemeenschap in 1984
- C. Statistische bijlagen

240 blz.

ISBN 92-825-5351-5

CB-43-85-733-NL-C

Uitgave in: Deens, Duits, Engels, Frans, Grieks, Italiaans, Nederlands

Vastgestelde prijzen in Luxemburg (exclusief BTW): Bfr. 800 Fl. 45

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

L-2985 Luxemburg.